Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

היינט 8 זייטען

NAJER FOLKSBLAT — פרייז 15 גראָשען

נייער פאָלקסבלאַט

№ 173 | Łódź, Poniedziałek, 27 lipca 1931 r. | נײַנטער יאהרגאנג | לאָדז, מאָנטאג י״ג מנחם אב תרצ״א | № 173

Adres Redakcij i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — אַדרעס פון רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע: לאָדז, פּעטריקאָווער 21, טעל. 224-71

מאַקדאָנאַלד און הענדערסאָן אָפּגעפאָהרען קיין בערלין

לאָנדאָן, 26 (ספּ. טעל.) היינט, 8 אַ זייגער אין אָוונט איז מאַקדאָנאַלט צוזאַמען מיט הענדערסאָנען אָפּגעפאָהרען קיין בערלין.

ער האָט געזאָלט אַהין־פליהען אויף אַן אַעראָפּלאַן, נאָר צוליב׳ן שלעכטען וועטער איז ער געפאָהרען מיט דער באַהן.

דער „צעפּעלין" איבער ארכאנגעלסק

מאָסקווע, 26 (ספּ. טעל.) דער „צעפּעלין" האָט געשיקט אַ ראַדיאָ־דעפּעשע, אַז ער געפינט זיך איבער אַרכאַנגעלסק.

אומזיסט ברויט פאר אלע ארבייטסלאזע

אזא פּראָיעקט איז אריינגעטראגען אין דער דייטשער רעגירונג

בערלין, 26 (ספּ. טעל.) אין בערלין זענען אַ גאַנצע רייה אָרגאַניזאַציעס אַרויסגעטראָטען מיט אַ פּראָיעקט צו דער רעגירונג וועגען געבען אומזיסט ברויט פאַר אַלע, וואָס האָבען נישט קיין אַרבייט.

בעשערט א יודען א 50-גער

טרעפט ער איהם דורכ׳ן אינערן־מיניסטער

וואַרשאַ, 26 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט). אין דעם זומער־וואוינונג פּאַלעניצע, נעבען וואַרשאַ, איז היינט אומגעריכט געקומען אויף אַ סאַניטאַר־אינספּעקציע דער אינערן־מיניסטער פּיעראַצקי.

ער האָט געפונען, אַז אין דעם אָרט איז זעהר שמוציג.

אין דער גאַנצער שטאָט האָט ער אָנגעטראָפען בלויז איין יודען, וועלכער האָט אויפגערוימט די גאַס.

דער דאָזיגער יוד הייסט בנימין קאָטליאַר.

דער מיניסטער האָט איהם אַוועקגעפיהרט אין דער פּאָליציי, און איהם געהייסען געבען 50 זל. אַ „באַגראָדע". און דעם פּאָליציי־קאָמענדאַנט האָט ער געגעבען דימיסיע.

פאַרשטעהער פון פוילען

אין דעם עקספּערטען־קאָמיטעט אין לאָנדאָן

וואַרשאַ, 26 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) די פוילישע רעגירונג איז פאַרבעטען געוואָרען דורך דער ענגלישער רעגירונג אין עקספּערטען־קאָמיטעט, וואָס בעאַרבייט דעם אופן פון איינפיהרען אין לעבען די פאָרשלאָגען פון פּרעזידענט הובער.

דער פוילישער אמבאַסאַדאָר סקירמונט האָט בעקומען די איינלאַדונג פון דער ענגלישער רעגירונג צו דעלעגירען מצד פוילען אַ פאָרשטעהער אין דעם דאָזיגען קאָמיטעט.

אין לאָנדאָן ווערט דער פוילישער דעלעגאַט דערוואַרט דעם 28 ד. ח.

אלס דעלעגאַט זאָל בעשטימט ווערען איינער פון די הויכע בעאַמטע פון געלד־פּערקעהר־דעפּאַרטאַמענט, בראש פון וועלכען עס שטייט כידוע, דיר. באַראַנסקי.

וואהרשיינליך וועט אַלס פוילישער דעלעגאַט זיין דער ה׳ קירקאָר.

דער גאלד־אָפּפלוס פון ענגלאַנד

בערלין, 26 (ספּ. טעל.) אין די הויכע פּאָליטישע און פינאַנציעלע קרייזען הערשט אַ שטאַרקע דענערווירונג, מחמת די ידיעות, וואָס קומען אָן פון לאָנדאָן מכוח דעם גרויסען אָפּפלוס פון גאָלד קיין פראַנקרייך.

עהרנעכטען איז די ענגלישע באַנק געווען געצוואונגען איבערצושיקען קיין פראַנקרייך — 5.260,000 פונט, אַזוי אַז דער אַלגעמיינער סכום גאָלד, וואָס ענגלאַנד האָט אין דעם לעצטען חודש איבערגעגעבען פראַנקרייך, בעטרעפט 31 מיליאָן פונט.

דאָס גלייכצייטיגע אָפּזאָגען די קורצטערמיניגע פראַנצויזישע הלוואות איז די סיבה, וואָס די גאַנצע אַקציע, וועלכע בעדאַרף צו סטאַביליזירען די אויסלענדישע קאַפּיטאַלען אין דייטשלאַנד, איז געבליבען הענגען אין דער לופט.

די ענגלישע באַנקירען דערקלערען שוין היינט אַז אין פאַל פון צוריקציהען די פראַנצויזישע קאַפּיטאַלען, וועלען זיי זיין געצוואונגען אַרויסצוציהען זייערע דעפּאָזיטען אין דייטשלאַנד.

דער פראַנצויזישער צד דערקלערט, אַז דער אָפּפלוס פון די פראַנצויזישע קאַפּיטאַלען פון לאָנדאָן נעהמט זיך פונ׳ם מאַנגעל אין צוטרוי מצד די פראַנצויזישע בירגער צו די ענגלישע פינאַנץ־אינסטיטוציעס, וועלכע זענען צו שטאַרק אַנגאַזשירט אין דייטשלאַנד.

עס איז אַ פאַקט, אַז הענדערסאָן האָט אין זיינע געשפּרעכען מיט די פראַנצויזישע מיניסטאָרען אין לאָנדאָן, זיך אויסגעדריקט, אַז אין פאַל פון ערקלערען אַ מאָראַטאָריום פאַר דייטשלאַנד, וועט אויך ענגלאַנד געצוואונגען זיין צו ערקלערען אַזאַ מאָראַטאָריום אויך פאַר איהרע קרעדיטאָרען.

דעמאָנסטראַציע פאַרן וועלט־שלום

נאָכ׳ן שליסען די אינטערנאַציאָנאַלע אַרבייטער־אָלימפּיאַדע אין וויען

וויען, 26 (ספּ. טעל.) היינט האָט זיך אין וויען פייערליך געענדיגט די אינטערנאַציאָנאַלע אַרבייטער־אָלימפּיאַדע.

עס איז פאָרגעקומען אַ דעפילאַדע אין דער שטאָט, און אַ דעמאָנסטראַציע פאַר׳ן וועלט־שלום מיט׳ן אַנטייל פון אַלע דעלעגאַטען, וואָס זענען געקומען צום סאָציאַליסטישען קאָנגרעס.

קופּאָן № 19

2־טע סעריע פון גרויסען פּרעמיען־קאָנקורס
— פון —
„נייעם פאָלקסבלאַט"

כדי זיך צו בעטייליגען אין פּרעמיען־קאָנקורס איז גענוג צוצושטעלען בלויז 30 קופּאָנען.

רעגירונג גרייט צו אַ פּראָיעקט צו העכערן דעם הכנסה־שטייער

וואַרשאַ, 26 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) אין די פּאָליטישע קרייזען גיט מען איבער, אַז די רעגירונג גרייט צו אַ פּראָיעקט וועגען העכערען דעם הכנסה־שטייער.

פּרעמיער פּריסטאָר איז ווילנע

ער איז געקומען אויף עטליכע טעג אַפּרוה

ווילנע, 26 (טעלעפאָניש) דאָ איז היינט אָנגעקומען דער פּרעמיער פּריסטאָר אויף עטליכע טעג אָפּרוה.

ער וועט וואַהרשיינליך פון ווילנע צופאָהרען קיין פּיקילישקי, וואו עס געפינט זיך דער מאַרשאַל פּילסודסקי.

א פּרעצעס — א דעפּרווידאַנט

וואַרשאַ, 26 טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) לויט׳ן אויפטראג פון דער פּראָקוראַטור איז געמאכט געוואָרען א רעוויזיע אין די ביכער פון דעם פערבאַנד פון די רעזערוו־אונטער־אָפיצירען.

די דאָזיגע רעוויזיע האָט א שייכות מיט פינאַנציעלע פאָרוואורפען, וואָס ווערען געמאכט דעם פּרעזעס פון פערבאַנד, ה׳ אַנטאָני יאַקובאָווסקי.

דערזעלבער יאַקובאָווסקי איז נישט לאַנג צוריק דערווייטערט געוואָרען פון פוילישען לעגיאָניסטען־פערבאַנד, וואו ער האָט נישט געקאָנט בערעכטיגען א פּאָזיציע פון 21 טויזענד זלאָטעס.

נאָכ׳ן אוועקגיין פון לעגיאָניסטען־פערבאַנד איז ער געוואָרען פּרעזעס פון די רעזערוו־אונטער־אָפיצירען.

דער רעזולטאַט פון דער בוכפיהרונג־רעוויזיע ווערט געהאַלטען בסוד.

פערקלענערטע פאָרמאַליטעטען

ביים פּוילישען עקספּאָרט קיין לעטלאַנד

וואַרשאַ, 26 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט)

די פּוילישע סוחרים, וואָס עקספּאָרטירען זייערע סחורות קיין לעטלאַנד פלעגען מצד דער לעטישער מאַכט אָנטרעפען אויף גרויסע שוועריגקייטען ביים קאָנטראָלירען די שטאַם־צייגענישען פון די אַרויסגעפיהרטע סחורות.

אין שייכות דערמיט פיהרט די פּוילישע רעגירונג אונטערהאַנדלונגען מיט׳ן לעטישען האַנדעלס־מיניסטעריום וועגען אָפּשאַפען די דאָזיגע מניעות.

די פּוילישע רעגירונג בעמיהט זיך, אַז דאָס נאָכקאָנטראָלירען די פּויליש־אָפּשטאַמענדע סחורות זאָל געפיהרט ווערען אויף אזא אופן, ווי די קאָנטראָלע פון סחורות פון אַנדערע מלוכות, וועלכע געניסען אין לעטלאַנד פון דער גרעסטער פּריווילעגיע־קלויזעל.

גאַסטראָלען פון דער
ווילנער טרופּע
XVI יאָר — XVI יאָר
15־יעריקער יובל־טורנע אָנפ. מ. מזאה.
לאָדזשער שטאָט־טעאַטער
היינט מאָנטאָג צוליב די פּראָבען פון 200000 ווערט ניט געשפּילט
מאָרגען, דינסטאָג, דעם 28 יולי 9 אָוונט
יובל־פּרעמיערע!
„200.000"
(דאָס גרויסע געווינס) פון שלום עליכם
רעזשי: י. ראַטבוים דעקאָר. און קאָסטיומען: אַנדזשיי פּראָנאַשקאָ
מוזיק: ה. כאַן. לידער־טעקסטען: מ. בראָדערזאָן. טענץ: לאה ראַטבוים

אַנאָנסען אין „נייעם פאָלקסבלאַט"
ה בן דעם גרעסטן ערפאָלג!

הינדא גרינבערג — חיים הלברג
ארושים
תל־אביב. — תמוז תרצ״א — ארץ־ישראל.

אַ האַרציגען מזל־טוב ווינטשען מיר אונזער ליבע טאָכטער און שוועסטער
העלאַ גרינבערג
צו דיין פאַרלאָבונג מיט ה׳
חיים האַלבערג
זאָל אייער לעבענס וועג מיט בלומען בעצירט ווערען
יצחק מאיר גרינבערג און פאַמיליע.

פיעל גליק ווינטשען מיר דיר ליבע שוועסטער
העלאַ גרינבערג
צו דיין פאַרלאָבונג
מיט ה׳ חיים האַלבערג
זאָל אייער לעבענס וועג אויפשיינען ווי די זונען שטראַהלען
אין מזרח — רעגינאַ, דאָראַ, סאַלעק.

גריכישער פרעמיער ווענעזעלאס
פערזיכערט די רוהע פון די יודען אין סאלאניקי

לאנדאן, 26 (יט"א טעלעגראפיש) דער גריכישער פרעמיער ווענעזעלאס, וועלכער געפינט זיך אין לאנדאן האט אין בנין פון דער גריכישער געזאנדשאפט אויפגענומען א יודישע דעלעגאציע און קאנפערירט וועגען דער לאגע פון די יודען אין סאלאניקי.

דער פרעמיער ווענעזעלאס האט אויסגעדריקט זיין עמפערונג א פער די געשעהענישען געגען יודען אין סאלאניקי און האט געזאגט, אז די פיהרער פון אלע פארטייען אין גריכישען פארלאמענט זענען עמפערט צוליב די זעלבע געשעהענישען.

צום סוף האט ווענעזעלאס פערזיכערט, אז די גריכישע רעגירונג האט אנגענומען אלע פערהיטונגס-מיטלען עס זאלען זיך אין דער צוקונפט נישט איבערחזרן די זעלבע געשעהענישען.

ענטוויקלונגס-פלאן וועט נישט חל זיין אויפן עבר הירדן

לאנדאן, 26. (יט"א טעלעגראפיש)- אין ענגלישען פארלאמענט האט דעפוטאט קענוואַרטי איבערפעלירט די רעגירונג אויב דער נייער ווענט-וויקלונגס-פלאן פאר ארץ-ישראל וועט אויך חל זיין אויף די נישט בעאַרבייטע שטחים אין עבר-הירדן.

ד"ר שילס האט געענטפערט אז נישט, ווייל אין עבר הירדן איז חל א גאנץ אנדער אדמיניסטראַטיווען סיסטעם.

וועגען דער ארץ-ישראל-הלוואה
ווען עס וועט דיסקוטירט ווערען אין ענגלישען פארלאמענט

לאנדאן, 26. (יט"א טעלעגראפיש). דעפ. קענוואַרטי האט אין ענגלישען פאַרלאַמענט אינטערפעלירט די רעגירונג ווען זי וועט געבען די מעגליכקייט צו דיסקוסירען וועגען דער געפלאַנטער הלוואה פאַר ארץ-ישראל.

אַ רעגירונגס-פארשטעהער האט ערקלערט זאַז בקרוב וועט אין פאַרלאַמענט אַריינגעטראָגען ווערען דאָס געזעץ, וועלכעס וועט בעפולמעכטיגען די רע-גירונג צו ערטיילען די הלוואָה פאַר ארץ-ישראל, דעמאָלט וועט דער פאַרלאַמענט האבען ברייטע מעגליכקייטען צו דיסקוסירען וועגען דער פראַגע.

א נייער ירושלים'ער גובערנאטאר

לאנדאן, 26 (י.ט.א. טעלעגראפיש) ווי ס'איז בעקאנט געוואָרען אין לאָנדאָן, וועט דער גובערנאטאָר פון ירושלים קייז-ראָש איננאנצען פערלאָזען ארץ-ישראל, אָדער ער וועט ווערען גובערנאטאר פון צפון ארץ-ישראל.

דאַגעגען דער גובערנאטאָר פון יפו'ער דיסטריקט קאמפעל, וועלכער איז בעקאנט מיט זיין קאַרעקטער און סימפאטישער בעציהונג צום ישוב וועט בעשטימט ווערען אלס גובערנאטאָר פון ירושלים און פון גאנץ דרום-ארץ-ישראל.

די לאגע פון יודען אין איראק
די סעסיע אין ענגלישען פארלאמענט

לאנדאן, 26 (יט"א טעלעגראפיש) אויף דער לעצטער זיצונג פון ענגלישען פארלאמענט איז בעטראכט געוואָרען די פראַגע וועגען דער סובערעניטעט פון איראַק און דאַביי איז אַרומגערעדט געוואָרען דער ענין נאַציאָנאַלע מינדערהייטען, וועלכע וואוינען אין איראַק.

אין דער דיסקוסיע האט זיך אויך גערעדט וועגען דער לאגע פון דער יודישער בעפעלקערונג.

ד"ר שילס האט געגעבען אנ'ערקלערונג, אז אין איראַק וואוינען 88.000 יודען, וועלכע זענען צושפרייט איבער'ן גאנצען לאנד א־ זענען צופרידן מיט זייער מצב. מיט דער אָרטיגער בעפעלקערונג לעבען יודען אין פריינדליכע בעציהונגען. צווישען די יודען אין איראַק איז נישט פערהאַן קיין אויס וואַנדערונגען.

—=:o:=—

אין דער ענגל. מלוכה-באנק ווערט ווייניגער גאלד

לאנדאן 26 (ספ. טעל.) דאָס, וואָס די ענגלישע באנק האט געהעכערט די דיסקאָנטאָ פון $2^{1}/_{2}$ אויף 3 האלב פראָצ., האט נישט אָפגעהאלטען דעם אָפפלוס פון גאָלד פון דער דאָזיגער באַנק, וואָס האט דערגרייכט היינטיגען דאָנערשטאָג א סומע פון 5 מיליאָן פונט. דאָס רופט אַרויס א מורא פאַר דער סטאַביליזאַציע פון ענגלישען פונט.

* * *

פאריז 25 (ספ. טעל.) די ענגלישע באַנק האט געהעכערט פאַר דער זיכערסטער באַנק-אינסטיטוציע אין דער גאַנצער וועלט. דאָ האָבען זייערע קאַפּיטאַלען די אלע. וואָס האָבען געוואָלט אויף הונדערט פראָצ. זיין זיכער מיט זייער געלט. איצט וועקט די גרעסטע אומרוהיגקייט די לאגע פון דער ענגלישער באַנק.

דער גאָלד-זאַפּאַס ווערט כסדר ווייניגער. פון 13-טען יולי אַן זענען אַרויסגעצויגען געוואָרען פון דער ענגלישער באַנק 25.820.440 פונט. אין משך פון נעכטיגען טאָג זענען אָפּגעפלאָסען 5.130.311 פונט. עס איז נאָך נישט געווען זינט דער עקזיסטענץ פון דער באַנק, אַזא טאָג ווי דער נעכטיגער.

ווי מען פערזיכערט, קומט פאַר דער אָפפלוס פון ענגלישען גאָלד קיין פראַנקרייך. דאָס זאָל זיין אַ מאַנעווער פון די פראַנצויזישע בענק, ווילען אויף אַזא אופן דריקען אויף ענגלאַנד אין צוזאַמענהאַנג מיט די אונטערהאַנדלונגען צווישען ענגלאַנד און דייטשלאַנד.

באלאנס פון דער דייטשער רייכסבאנק

בערלין, 26 (ספ. טעל.) שבת איז פערעפענט־ליכט געוואָרען דער בילאַנס פון דער דייטשער רייכסבאַנק, וואָס איז געשלאָסען אויפ'ן 23 ה. ח.

דער באלאנס בעווייזט, אַז טראָץ דער שטייגע־רונג פון דיסקאָנט און פערשאַרפטע קרעדיט-צוריקהאַלטונגען, איז דער זאַפּאַס פון דעוויזען פערגרעסערט געוואָרען אויף דער קנאַפּער סומע פון 35,2 מיליאָן מאַרק, און דער זאַפּאַס פון גאָלד איז פערקלענערט געוואָרען אויף 13,3 מיליאָן.

די אינוועסטיציעס פון דער רייכסבאַנק אין קרעדיטען האָבען זיך פערגרעסערט אויף 243 מיליאָן.

מ'שפארט אויך אין אמעריקא

וואַשינגטאָן, 26 (ספ. טעל.) מחמת דעם, וואָס דער דעפיציט אין דעם אַמעריקאַנישען מלוכה-בודזשעט האַלט איין וואַקסען, האָט דער פרעזידענט בעאויפטראַגט די לייטערס פון אַלע מיניסטעריומס זיי זאָלען בעגרעניצען אַלע זייערע הוצאות'ן.

בלויז די הוצאות אויף וואוילטעטיגע צוועקען זענען נישט אַריינגערעכענט אין די אָפּשפּאָרונגען.

דער דאָזיגער צירקולאַר פון הובערן האָט אין אַלגעמיין געמאַכט אַ שטאַרקען רושם, ובפרט אין פלאָט-מיניסטעריום. מען האַלט דאָרט, אַז דער פלאָט-בודזשעט וועט נאָך, ווייטער געקירצט ווערען.

א שוידערליכע שרפה אין זקנים-הויז
50 מענשען פערברענט און 400 פערוואונדעטע

ניו-יאָרק, 26. (טו) אין פיטסבורג איז אין אַ זקנים-הויז אויסגעבראָכען אַ שרפה, פופציג זקנים זענען פערברענט געוואָרען, און פיר הונדערט זע־נען שווער פערוואונדעט געוואָרען.

דער בנין איז אינגאנצען פערברענט געוואָרען.

מאנאפאל אויף ארויסשיקען פעקלעך
קיין סאוועט-רוסלאנד און לעטלאנד

ריגע, (י.ט.א.) אַ גרויסע צאָהל יודישע פאַמיליעס וועלען איצט אין לעטלאַנד פערלירען זייערע פרנסה צוליב דעם, וואָס דער ריגער „סאָוטאָרגפלאָט" האָט בעקומען אַ מאָנאָפּאָל אויף צו שיקען פאָסט-פעקלעך קיין ס.ס.ס.ר.

לעטלאַנד איז לעצטענס געוואָרען אַ צענטער דורך וועלכען עס זענען דורכגעגאַנגען סויזענטער פאָסט-פעקלעך קיין רוסלאַנד און אַ גרויסע צאָהל יודען האָבען דורכדעם געהאַט פרנסה. פון איצט אָן ווערען די פעקלעך, וואָס ווערען געשיקט דורך פריוואַטע פערזאָנען אָדער פירמעס צוריקגעשיקט פון סאָוויעט-רוסלאַנד.

דער פראנצויזישער מיניסטארען-ראט דאנקט לאוואל'ן

פאַריז, 26 (ספ. טעל.) וועגען דעם פערלויף פון דער ערשטער מיניסטאָרען-בעראַטונגען נאָך דער לאָנדאָנער קאָנפערענץ, וועלכע איז פאָרגעקומען שבת פאַרמיטאָג, אונטער דעם פאָרזיץ פון פּרעזידענט דומער, איז אַרויסגעגעבען געוואָרען פאָלגענדער אָפיציעלער קאָמוניקאַט:

„דער פרעמיער־מיניסטער לאַוואַל און די מיטגלידער פון דער דעלעגאַציע האָבען אינפאָרמירט דעם מיניסטאָרען-ראַט וועגען דער לאָנדאָנער קאָנפערענץ, וואָס איז צוזאַמענגערופען געוואָרען צוליב דעם פינאַנציעלען און געלד-קריזיס אין דייטשלאַנד. דער מיניסטאָרען-ראַט האָט איינשטימיג אויסגעדריקט אַ דאַנק די מיטגלידער פון דער דעלעגאַציע, ובפרט דעם פרעמיער-מיניסטער לאַוואַל, פאַר דער פאָרם, אין וועלכער זיי האָבען געשיצט די אינטערעסען פון פראַנקרייך און פון דעם שלום".

די קומענדיגע זיצונג פון מיניסטאָרען-ראַט וועט פאָרקומען דאָנערשטאָג אינדערפריה.

לאוואל זאל פאהרען קיין רוים

פאַריז, 26 (ספ. טעל.) די אַמעריקאַנער צייטונגען נאָטירען אַ קלאַנג, אַז דער פרעמיער לאַוואַל האָט בדעה ערב זיין רייזע קיין בערלין, צו אָפּגעבען אַ וויזיט דער איטאַליענישער רעגירונג אין רוים.

דער בעזוך פון לאַוואַלען און בריאַנען אין בערלין זאָל אָפּגעלייגט ווערען ביז אָקטאָבער ה. י.

אמעריקאנער באנקירען פארשטעהן די דייטשע פינאנציעלע כשוהעלטעניסען

בערלין, 26 (ספ. טעל.) „בערזען-קוריער" איז מודיע, אַז אַלע אַמעריקאַנער בענק, וועלכע האָבען פעסטגעשטעלט די פּרינציפּ-ליניע פאַר זייערע טראַנזאַקציעס מיט דייטשלאַנד, האָבען בעשלאָסען געמיינזאַם אַרויסצושיקען קיין דייטשלאַנד דריי פון זייערע פאָרשטעהער, כדי אויסצופאָרשען די דייטשע פינאַנץ-פערהעלטענישען.

מכרח א נישט-אגרעסיע-אפמאך
פראנצויזיש-סאוועטישע אונטערהאנדלונגען

בערלין, 26 (ספ. טעל.) די דייטשע צייטונגען זענען מודיע פון פאַריז וועגען דעם מעמד פון די פראַנצויזיש-סאָוועטישע אונטערהאַנדלונגען, און הערביי שטרייכט אונטער די דייטשע פרעסע, אַז די דאָזיגע ידיעות שטאַמען פון גוט-אינפאָרמירטע קוועלען.

לויט די דאָזיגע ידיעות האַלטען מיר ביי אַ מאָמענט, וואָס בעדייט דאָס שליסען פון אַ נישט-אַגרעסיווע-אָפּמאַך צווישען פראַנקרייך און סאָוויעט-רוסלאַנד.

גלייכצייטיג זאָלען אַזעלכע אונטערהאַנדלונגען פאָרקומען צווישען פוילען און די סאָוויעטען.

סיי דער פּאָליטישער אָפּמאַך, — שרייבען די דייטשע בלעטער — סיי דער ווירטשאַפטליכער דאַרף בלויז זיין אַ נייער עטאַפּ אין די פראַנצויזיש-סאָוועטישע בעציהונגען, און תיכף נאָכ'ן פעסטשטעלען די דאָזיגע טראַקטאַטען דאַרפען פאָרקומען נייע אונטערהאַנדלונגען בנוגע דעם פּראָבלעם פון די רוסישע פאַר'מלחמה-חובות.

ספארט-אלימפיאדע אין וויען

וויען, 26 (יט"א טעלעגראַפיש) אויפ'ן היינטיגען מעטש צווישען דער ארץ-ישראל-מאַנשאַפט און „אונגאַרן" איז אין דער ערשטער העלפט געווען דער רעזולטאַט 3:1 לטובת אונגאַרן.

אין דער צווייטער העלפט 1:1.

Prywatne POGOTOWIE LEKARSKIE
ZIELONA 6.
Telefon 12-333
tel. 12-333
tel. 12-333
ערטיילט דרינגענדע ערצטליכע הילף אין אלע פלוצימדיגע פאַרפאַלען צו יעדער צייט
בייטאָג און ביינאַכט ווי אויך אין אלע אַקושעריע און גינעקאָלאָגישע הילף.

1-טער קלאַנג-קינאָ-טעאַטער אין לאָדז
„SPLENDID"
היינט און פאלגענדע טעג!
דאָס גרעסטע שטימע מייסטערווערק
רעזשיסירט פון JOE MAY
אינדישער פאמיליען-קבר
טיטאַניש מייסטערווערק אין 2 סעריעס
צוזאַמען דעמאָנסטרירט.
קאָנצערט פון שפּילען פון די גרעסטע פילם-שטערן
Mia May. Konrad Wejdt, Erna Morena, Bernard Goetzke Lya de Putti, Pawel Rychter
מוזיקאַלישע אילוסטראַציע גענוי צוגעפּאַסט צום אינהאַלט פון בילד, וועט אויסגעפיהרט ווערען דורכ'ן פערגרעסערטען סימפ. אָ קעסטער פון מוזיקער-פעראיין א. לייטונג פון ד. בייגעלמאַן
היינט אָנהויב 4.30 נאָכמ. שבת, זונטאָג 11.30 פון 11.30 ביז 3 נאָכמ. פרייזען פון די פּלעצער 75 גר. און 1 זל. פון 3 נאָכמ. 1, 1.50, 2 2.50

- קלאַנג-קינאָ-טעאַטער -

היינט פרעמיערע!
צוליב'ן קריזיס און נידערשלאַגענקייט קען מען זיך גוט אויסלאַכען ביז טרערען!
„א פרעהליכע וואך"
1) נאַכט-עסקאַפּאַדע פריכטיגע קאָמעדיע. 2) הינטישער דרייעק רעוואָלוציע פילם מיט די קאָמיקער LAUREL i HARDY
3) נידער מיט די דענטיסטען הומאָריסטיק קאָמעדיע. 4) די ים-רויבער גרויסע רעווי אין קאָלירען.
פּאָפּולערע פרייזען פון די פּלעצער. דער זאַל איז מאָדערן ווענטילירט. אָנהייב אין געוו. טעג 5 אַ זייגער נאָכמיט. שבת און זונטאָג 3 אַ זייגער בייטאָג

„נייער פאָלקסבלאַט“

לאָדז, 27 יולי 1931

שקר איז לו רגלים

אונזערע ליבע פריינד, די נאַציאָנאַל־דעמאָקראַטען, אָדער ווי מען רופט זיי געוועהנליך קורץ די ענדעקעס, האָבען זי אין דער לעצטער צייט גענומען צו אַ גאָר פרישער אָפענזיווע געגען אונז, יודען.

זייט דעם מאַי־איבערברוך פון יאָהר 1926 פיהרען זיי אַ גאָר שטאַרקען קאַמף געגען דער סאַנאַציע און האָבען אַפילו ביי די סיים־וואַהלען פון נאָוועמבער 1930 געהאַט אַ שטאַרקען ערפאָלג. עס דאַכט זיך אָבער אַז אין דעם אומגלייכען קאַמף זענען זייערע כוחות שטאַרק אָפגעשוואַכט געוואָרען און זיי האָבען אפשר שוין פערלוירען די האָפנונג אויף דעם ענדליכען נצחון.

טאָ בעהמט מען זיך צו אַן׳אַנדערער מלחמה, וועלכע, אַזוי מיינט מען, וועט לייכטער און גיכער פיהרען צו אַ טריאומף, מען זוכט אפויר דעם אַלטען „יודישען אַרגומענט“ און מען וואַרפט זיך מיט טיררישען אימפעט אויף די יודען.

צוערשט האָט מען געשיקט אויף דעם קאַמף־פעלד דעם זשורבאַליסטישען פּאַיאַץ — נאָוואַטשינסקי, וועלכער האָט זיך זייט אַ לאַנגער צייט געשעפּעט צו דער סאַנאַציע און שפּעטער האָט ער דאָס „געשעפט“ געמוזט אויפגעבען, ווייל פון דאָרט איז מען נישט גאַנץ זיכער, מען קאָן אַפילו — כאַפּען פּעטש. איצט האָט ער זיך גענומען צו דער ווייניגער „געפעהרליכער מלאכה“ געגען די יודען.

די ענדעקעס האָבען זיך באַלד איבערצייגט אַז די קונצען פון דעם צירקוס קלאַאון האָבען נישט קיין איבעריגע בעדייטונג און האָבען באַלד געגען די יודען אַרויסגעשיקט אויף דעם קאַמף־פעלד די סאַמע „דיקע בערטאַ“.

דער פּרעזעס פון דעם ענדעקישען סיים־קלוב פּראָפ. ריבאַרסקי בכבודו ובעצמו איז אַרויס מיט אַ שטאַרקען אָנגריף געגען די יודען, וועלכע ער וואַרפט פאַר נישט מעהר און נישט ווייניגער נאָר אַז דאָס גאַנצע סאַנאַציע־רעזשים האַלט זיך און קאָן זיך נאָר האַלטען אַ דאַנק דער אונטערשטיצונג מצד די יודען. און כדי מען זאָל נישט מיינען, אַז דאָס איז אַ נאַרישער אָדער אַ שלעכטער וויץ, גיט ער נאָך צו אין אַ גאָר ערנסטען טאָן געהאַלטענע דראָהונגען, אַז דאָס פּוילישע פאָלק וועלכעס וועט אַמאָל בעזייטיגען דאָס סאַנאַציע־רעזשים וועט זיך אויך רעכענען מיט די יודען גוט אָפּרעכענען.

מיר דאַרפען דאָ נישט ערשט דערויף אָנווייזען, אַז דאָס „פּוילישע פאָלק“ וועלכעס עס האָט אין זין פּראָפ. ריבאַרסקי שטעלט מיט זיך נישט פאַר די ווירקליכע פּוילישע פאָלקס־מאַסען, נאָר די פערהעלטנישמעסיג נישט גרויסע צאָהל פון פּוילישע שאָוויניסטען, וועלכע וועלען זיכער נישט אַזוי לייכט און אַזוי גיך קאָנען בעקומען די ממשלה אין פּוילען. אָבער מיר וועלען זיך אָפּשטעלען אויף נאָר אַן׳אַנדערער זייט פון דער פראַגע.

לאָמיר אַן׳אויגענבליק אָננעהמען אַז דער ענדעקישער פּראָפעסאָר האָט געזאָגט דעם אמת, אַז נאָר אַ דאַנק די אונטערשטיצונג פון די יודען האַלט זיך דאָס סאַנאַציע־רעזשים, טאָ מוז אונז ערלויבט זיין צו פרעגען צי קאָן מען זיך דעריבער וואונדערן ראשית, ליגט אונז שטאַרק אין די ביינער נאָך די ערנעבערונג אין די צייט פאַר דער מאַי איבערקעהרעניש ווען די חברים פון פּראָפ. ריבאַרסקי האָבען געהאַט די פולע ממשלה אין פּוילען, מיר געדענקען גאַנץ גוט, אַז פּראָפ. גלאָמבינסקי אַ זעהר נאָהענטער חבר פון פּראָפ. ריבאַרסקי האָט אַלס בילדונגס־מיניסטער אַרויסגעגעבען אַ געהיימע צירקולאַר צו אַלע אוניווערזיטעטען אין פּוילען, אַז זיי זאָלען זיך שטרענג האַלטען אין דעם „נומערוס קלאַוזוס“ פאַר יודישע סטודענטען, מיר האָבען ווייטער ביז היינט נישט פערגעסען, אַז אַן׳אַנדער חבר פון פּראָפ. ריבאַרסקי דער פינאַנץ־מיניסטער קוכאַרסקי האָט זיך עפענטליך בערימט, אַז ער לאָזט נישט אַ יוד אַ קאָפּ אויפהויבען און ער נעמט נישט אַפילו קיין הלוואות ביי יודישע קאַפּיטאַליסטען, און ווייטער גרילצען אונז אין די אויערען נאָך ביז היינט די ווערטער פון דעם פערשטאָרבענעם גלח לוטאָסלאַווסקי, דעם גייסטיגען פיהרער פון די ענדעקעס, וועלכער האָט עפענטליך ערקלערט, אַז ער שטרעבט דערצו, אַז די יודען זאָלען איבערהויפּט פערשוואונדען פון פּוילען, און ועל כולם, לעבט נאָך היינט דער גרעסטער טייל פון די פּוילישע יודען אונטער די פאָלגען פון דער הערשאַפט פון די ברודער גראַבסקי. וועלכע האָבען די יודען אַרויסגעצויגען דעם מאַרך פון די ביינער און האָבען גורם געווען אַ חורבה אין דער יודישער גאַס.

צי קאָן מען זיך אַלזאָ, וואונדערען אַז די יודען האָבען אויפגעאָטעמט אין דעם מאָמענט ווען די אַלע מלאכי חבלה זענען פערשוואונדען און ס׳זענען געקומען נייע מאַכטהאָבער, וועלכע האָבען ווענינגסטענס אין ערשטען אויגענבליק ערקלערט, אַז זיי האַלטען דעם ווירטשאַפטליכען אַנטיסעמיטיזם פאַר שעדליך, פאַר דער פּוילישער מלוכה. די יודען האָבען זיך דאָך געמוזט זאָגען, אַז אונטער דער הערשאַפט פון די נייע מאַכטהאָבער מוז ווערען בעסער, ווייל ערגער קאָן שוין נישט זיין.

שבים פרעגען מיר, וועלכע אומפערשעמטקייט ליגט דערין, ווען אַן׳אָנפיהרענדער פּאָליטיקער, וויל דאָך, דראָהונגען ביי אומאָפּהענגיגע מיליאָנען בירגער ערפּרעסען די ענדערונג פון זייער פּאָליטיק, דאָגען מיר באַכאַמאָל, אַז די יודען שטיצען ווירקליך דעם סאַנאַציע־רעזשים, און נעהמען מיר אָן, אַז דאָס איז די מסקנא פון זייער איבערצייגונג.

צי קאָן אַ פיהרער פון אַ פּאָליטישער פּאַרטיי, אַ אוניווערזיטעט פּראָפעסאָר מיינען, אַז דאָס גיט איהם דאָס רעכט צו אַזעלכע נידערטרעכטיגע דראָהונגען און צי גיט ער זיך נישט אָפּ אַ דין וחשבון דערפון, אַז אַזאַ פּאָרגעהן מוז אַרויסרופען גראַד דאָס געגענטייל פון דעם וואָס ער וויל, אַז דרוק מוז אַרויסרופען געגען דרוק, און אַז מיר יודען, וועלכע זענען בעקאַנט אַלס עם קשה עורף, וועלען אפשר טאַקע דערפאַר, ווייל דאָס געפעלט נישט אונזער ענדעקישען שונא, דווקא בלייבען ביי דער ריכטונג.

די הויפּט־זאַך אָבער דערביי איז, אַז דער ענדעקישער פּראָפעסאָר האָט געהאַט די העזה אַוועק געמיינע דראָהונגען אַרויסצוואַרפען געגען יודען, כאָטש זיין אויסגאַנגס־פּונקט איז אַ פאַלשער און כאָטש אַ פיהרענדער פּאָליטיקער וואָלט געדאַרפט קצבע וגענוי די פּאָליטישע לאַגע.

עס איז איינפאַך נישט אמת, אַז אַלע יודען געהערען צו דער סאַנאַציע, אַ יעדעס פּאָליטישע קינד אין פּוילען ווייסט, אַז הונדערטער טויזענדער יודען האָבען ביי די לעצטע סיים און סענאַט־וואַהלען אָפּגעגעבען זייער שטימע פאַר אַ זעלבסטשטענדיג יודיש־נאַציאָנאַלער ליסטע. פון די יודישע רעפּרעזענטאַנטען אָבער וועלכע זענען געוועהלט געוואָרען פון יודישע ליסטען געהערט קיין איינציגער נישט צו דער סאַנאַציע.

דאָס אַלעס ווייסט פּראָפ. ריבאַרסקי זעהר גוט. ווען ער זאָגט אָבער אַנדערש, אַזוי זאָגט ער בכיון נישט אמת, און ווייל נאָר אויסנוצען די געלעגענהייט, כדי זיינע פּאַרטיי־חברים וועלכע זענען שוין זיכער מיד פון דעם ערפּאָלגלאָזען קאַמף צו געבען אַ ניי פעלד פאַר זייער טעטיגקייט.

אומזיסט איז זייער אַרבייט, מיר יודען האָבען שוין שווערערע צייטען דורכגעמאַכט און האָבען שוין געהאַט צוטון מיט שרעקליכערע שונאים ווי פּראָפעסאָר ריבאַרסקי מיט זיין חבריא מיר וועלען אויך איהם איבערלעבען און ווען פון איהם און פון זיין פּאָגראָמיסטישער אידעאָלאָגיע וועט שוין נישט בלייבען קיין זכר, וועט דאָס יודישע פאָלק ווייטער זיין ווייג פּאָרווערטס.

דר. דוד שרייבער.

צו גרויסער אָפּטימיזם

ווי אַזוי שאַצט אָפּ די סאַנאַציע־פּרעסע די איצטיגע ווירטשאַפטליכע לאַגע

מ׳קען נאָך נישט איצט וויסען ווי אַזוי ס׳וועלען געהען די געשעהענישען אין דייטשלאַנד נאָך דער נישט געלונגענער קאָנפערענץ אין לאָנדאָן. טעאָדאָר וואָלף שרייבט אין „בערלינער טאַגעבלאַט“ אַז אויף דער לאָנדאָנער קאָנפערענץ האָט מען געהאַלטען שעהנע טיש־רעדעס, מ׳האָט אָבער גאָרנישט אויפגעלעגט אויפ׳ן טעלער.

פערשטעהט זיך, אַז די דאָזיגע קאָנפערענץ האָט אין דייטשלאַנד אַלעמען ענטוישט און דעריבער וואַרט מען אויפ׳ן לויף פון די נייע געשעהענישען.

אָבער אונז דאַרף לעבהאַפט אינטערעסירען די קאָנסעקווענצען פון דער פינאַנציעל־ווירטשאַפטליכער איבערקעהרעניש אין דייטשלאַנד פאַר פּוילען.

דאָס דאָזיגע פּראָבלעם דאַרף מען בעטראַכטען זעהר ערנסט. מ׳קען נישט אָפּשטימען דעם ענין מיט פּשוטע אָפּטימיסטישע פּראָגנאָזען, ווי ס׳טוען דאָס עטליכע פּוילישע צייטונגען.

מיט אַזעלכע אַבסורדען איז שווער צו ערנעהרען אַפילו אַ נאַאיווע געזעלשאַפט.

פּוילען געניסט אמת איצט פון דעם צופעליגען גליק, וואָס דער דייטש־פּוילישער האַנדעלס־טראַקטאַט, וועלכער איז שוין אַפילו אָנגענומען געוואָרען דורכ׳ן סיים, איז נאָך נישט אריין אין קראַפט. ווען דאָס וואָלט שוין געווען געשעהן, וואָלט די פינאַנציעלע קאַטאַסטראָפע אין דייטשלאַנד אונבעדינגט מיטגעשלעפּט מיט זיך די פינאַנציעלע קאַטאַסטראָפע פון פּוילען. איצט איז די לאַגע אַן׳אַנדערע. די פּוילישע ווירטשאַפט איז אין אַ גרויסער מאָס אינגאַנצען אונאָפּהענגיג פון דער דייטשער. קיין חובות אין דייטשלאַנד האָבען מיר נישט, ווייל מיר האָבען אַריין גאָרנישט עקספּאָרטירט. דער פּוילישער זלאָטי איז אַפילו נישט אָפּהענגיג פון דעם מאַרק, ווייל אין דייטשלאַנד האָט מען בכלל אפילו נישט נאָטירט דעם פּוילישען זלאָטי.

יעדענפאַלס דאַרף מען זיך אָבער בשום אופן נישט פרעהען און נישט אויפמאַכען מיט דער האַנד די דייטשע קאַטאַסטראָפע, ווייל מיר וויסען, אַז אַ חוץ דעם אַלעם וואָס מיר האָבען שוין געזאָגט, זענען דאָך אונזערע בעציהונגען מיט דייטשלאַנד גענוג געבונדענע. אונזער האַנדעל מיט דייטשלאַנד קען אינגאַנצען פערניכטעט ווערען. אין פּוילען אַרבייטען גרויסע דייטשע קאַפּיטאַלען, אַדער אַזעלכע קאַפּיטאַלען וואָס געפינען זיך אונטער דער דייטשער קאָמאַנדע. דאָס איינברעכען זיך פון צוטרוי פון דער גאַנצער וועלט צו דייטשלאַנד, וואָס זיכער זיך שטאַרק אָפּרופען אויף אונזער אויסלענדישען קרעדיט, וועלכער איז ביז איצט אויך נישט געפּלאַצט מיט ברייטע הענט.

געוויסע קרייזען רעדען דערפון, אַז אויב דייטשלאַנד זאָל איצט צוליב דעם שווערען קריזיס וואָס זי לעבט אַדורך, אָפּגעשוואַכט ווערען אויפ׳ן אינטערנאַציאָנאַלען געביט וועט דאָס זיין לטובה פּוילען.

מ׳דאַרף אָבער נישט פערגעסען, אַז אַזאַ גרויסען קריזיס ביי אַ שכן וואָלט מען זיך נאָר געקענט אקעגענשטעלען ווען די פּוילישע ווירטשאַפט וואָלט געווען גענוג שטאַרק און די רעגירונג וואָלט געהאַט אַ פעסטגעשטעלטען ווירטשאַפטליכען פּלאַן. דערווייל זענען מיר אָבער זעהר שוואַך אין דער פינאַנציעלער היגיענע. נישט נאָר די אויסערליכע קרעדיטען האָבען זיך אָפּגעשטעלט, נאָר ס׳זענען איינגעשרומפּען געוואָרען די אינערליכע קרעדיטען. די אַרבייטסלאָזיגקייט וואַקסט און די אָפּשפּאָרונגען דערנעהען צו גרעניצען, וועלכע האָבען נישט געטאָרט איבערגעשריטען ווערען.

ס׳וואָלט דעריבער ראַטזאַם געווען זיך נישט צו קוויקען מיט קיין אונבעגרינדעטען אָפּטימיזם נאָר ערנסט בעטראַכטען די געשאַפענע לאַגע.

ריזיגער פּראָטעסט־מיטינג אין פּאַריז

געגען די פּאָגראָמען אין סאַלאָניקי

איינדרוקספולע רעדעס פון געוו. פראַנצויזישען פּרעמיער קאַיאָ און אַ יודען־פריינדליכען גלח

אין פּאַריז איז פאָרגעקומען אַ פּראָטעסט־מיטינג געגען די פּאָגראָמען אין סאַלאָניקי.

אינ׳ם מיטינג האָבען זיך בעטייליגט העכער 10,000 יודען.

מיט רעדעס זענען אַרויסגעטרעטען בערנאַרד לעקאַש און קאַהען פון דער ליגע געגען אַנטיסעמיטיזם און דער געוועזענער מיניסטער מאַראָ דושאַפּערי.

אַ גרויסען איינדרוק האָט געמאַכט די רעדע פון יודען־פריינד גלח וויאָלע וועלכער האָט געזאָגט:

אין יעדען קריזיס, אין יעדער שווערער לאַגע געפינען זיך שולדיגע, וועלכע ווילען אָפּווענדען פון זיך די אויפמערקזאַמקייט, וועלכע ווילען פאַרשטעלען דעם המון עפּעס אַ קרבן און זיי ווייזען אָן אויף אייך, יודען...

— אַט זענען די שולדיגע! —

איך בין אַ גלויביגער קאַטאָליקער, איך ווייס, אַז מיין רעליגיע פערשפּרייט ברידערליכקייט אין מענשען־ליבע און איך ווייס, אַז עס זענען דאָ פיל פון מיינע קאַטאָליקער, וועלכע שטערען דער ברידערליכקייט...

אמת׳ע קאַטאָליקער דאַרפען פערטיידיגען יודען (שטורמישע אָוואַציע).

דער גלח וויאָלע רופט אַלע עהרליכע קאַטוילִיקער, אַלע קריסטען אַלע מענשען, וועלכע האָבען דאָס געפיהל פון מענשענווירדע און מענשען־ליבע אַרויסצוטרעטען אין אַ קאַמף געגען דעם אַנטיסעמיטיזם. די ליגע געגען אַנטיסעמיטיזם איז נאָך אַ מינדערהייט, אָבער זי ענטוויקעלט זיך און ווערט אַ מעהרהייט צו פערטיידיגען די שוואַכע.

עס האָבען זיך פערשפּרייט פאַלשע בעגריפען פון ליבע צום פאָטערלאַנד דורך אַ ברוטאַלער שנאה צו אַנדערע. אַזוי איז עס מיט׳ן אַנטיסעמיטיזם. אָבער פאָטערלאַנד איז נישט קיין קראַפט, וואָס בעצווינגט, נאָר אַ קראַפט וואָס שטראַהלט מיט ליכט, מיט ליבע מיט וואַרימקייט צו יעדען שוואַכערען, צו יעדען געדריקטען!

דאַן וואָרט בעקומט דער געוועזענער פּרעמיער־מיניסטער קאַיאָ.

קאַיאָ האָט גערעדט וועגען פּאָגראָמען וועגען זייער שרעקליכקייט און ברוטאַליטעט.

דער פּאָגראָם איז אַ אָנזאָג אַז עס לעבען אויף די נידריגסטע אינסטינקטען אין דעם מענשען בירגער! — איך האָב געקעמפט געגען קריג. איך האָב אין די יאָהרען פון פיהרען מיט דער פראַנצויזישער רעגירונג געקעמפט געגען קריג נישט דערלאָזט צו איהם! — ערשט שפּעטער. ערשט נאָך מיר איז דער שרעקליכער קריג אויסגעבראָכען!

היט זיך פאַר דעם אַנטיסעמיטיזם! — אָט די איינצעלנע שחיטות איבער יודען זענען אַ אָטעם פון מערדערליכקייט, פון שרעקליכע זאַכען. ניט אַכטונג, מען הויבט אָן פון איינס, מען ענדיגט ביים צווייטען!

איך בין אַמאָל געשטאַנען נאָהענט פון אַ וואולקאַן און נישט בעמערקט ווי די קאָכעדיגע לאַווע געהט אויף מיר! — אין דער לעצטער מינוט האָב איך עס דערזעהען, און בין קוים אָפּגעשפּרונגען. געדענקט, אַז דער אַנטיסעמיטיזם איז די לאַווע וואָס פליסט, וואָס ברענט איז זאָגט אָן. אַז אין דער ערד, אינווייניג גרייט זיך אַ שטורם, גרייט זיך אַ שרעקליכער קריג. די אַנטיסעמיטישע שחיטות זענען אַ לאַווע פון אַ וואולקאַן. מיין לעבען האָט מיך בעוויזען און איך גלויב סיף. אַז מען קען אין לעבען פיל דערגרייכען מיט ווילען. מען קעמפט מען פאַלט, מען הויבט זיך אויף און מען קעמפט ווייטער, איך אַפּעליר צו אייך, פּרויען, מענער שאַפט אַ גרויסען פעראייניגטען פראָנט, שרייט דערצעהלט וועגען די אינגערעכטיגקייטען וועלכע ווערען בעגאַנגען אייך בעגאַנגען, אזהר ווייסט נישט וואָס פאַרא אוצרות איהר בעזיצט!

„צעפּעלין“ איז גרייט איבערצווינטערן

אין די אייז־לענדער ארום צפון־פּאָל

ווי מיר האָבען שוין מיטגעטיילט איז די בעריהמטע דייטשע לופט־שיף „גראַף צעפּעלין“ אָפּגעפלויגען קיין לענינגראַד, כדי פון דאָרט אונטערצונעהמען אַ גרויסע עקספּעדיציע צום צפון־פּאָל. מיט דער עקספּעדיציע פאָהרט אויך מיט דער איטאַליענישער גראַף נאָבילע, וועלכער האָט מיט עטליכע יאָהר צוריק אַזוי טראַגיש פערענדיגט זיין רייזע צום פּאָל.

די רייזע פון „צעפּעלין“ ווערט מיט 75 פּראָצענט פינאַנסירט דורך אויסלענדישע וויסענשאַפטליכע קרייזען און מיט 25 פּראָצענט דורך די פילאַטעליסטען פון דער גאַנצער וועלט.

כדי זיך צו פערזיכערען פון יעדער מעגליכער עווענטואַליטעט איז די לופט־שיף פערזאָרגט געוואָרען מיט אַלץ וואָס איז נויטיג אַדורכצוווינטערן אין די פּאָל־לענדער. די שיף וועט זיך האַלטען אויף אַ שטח פון 600 קילאָמעטער פאַר׳ן צפון־פּאָל, כדי נישט צו מאַכען דעמזעלבען פעהלער, וואָס האָט געמאַכט נאָבילע.

די שיף האָט מיטגענומען 50 קילאָ ברויט, 75 קילאָ פלייש, 30 קילאָ וואורשט 150 קילאָ גרינצייג, 60 קילאָ פּוטער מיט קעז. 9 קילאָ קאַווע, 2 קילאָ טיי, 30 קילאָ געטריקענטע פרוכטען, 30 קילאָ שאָקאָלאַד, 15 קילאָ קאָנדענסירטע מילך און 15 קילאָ צוקער. דער גאַנצער פּראָוויאַנט ליגט אין הערמעטיש צוגעמאַכטע כלים צום קאָכען, אַלקאָהאָל איז מיטגענומען געוואָרען זעהר ווייניג, נאָר עטליכע פלאַשען קאָניאַק און בראָנפען, דערפאַר איז מיטגענומען געוואָרען 920 פלאַשען מינעראַל־וואַסער.

אין פאַל וועט די עקספּעדיציע זאָל דאַרפען איבערווינטערן וועט זי זיך ערנעהרען מיט אַ מאכל וואָס מ׳רופט עס „פעמיקאַן“. (דאָס איז אַ געמיש פון צוריבען געטריקענט פלייש, פעטס און וריניצייג) אין אַ צאָהל פון 4 טויזענד קילאָ, וועלכעס איז איינגעפּאַקט געוואָרען אין 115 גרויסע זעק. אין יעדען זאַק געפינען זיך 6 גרויסע פּאַקעטען, דער דאָזיגער פּראָוויאַנט וועט אין אַ נויט־פאַל גענוג זיין אויף 6 חדשים.

אַ חוץ דעם פיהרט די שיף מיט זיך 5 גרויסע גומי־שיפלעך, 2 געוועהנליכע שיפלעך, 12 פּאָלאַר־שליטענס, 12 ביידלעך, בענזין קוכען, געוועהר און אַ. וו.

נאָכן אויפהויבען זיך אין דער לופט, ווען די שיף האָט זיך געפונען איבער ביירען אויפ׳ן וועג קיין לענינגראַד, האָט מען דערלאַנגט מיטאָג. דאָס מיטאָג איז געווען אַ נישט־אָנגענעהמע איבערראַשונג פאַר פיינשמעקער. דאָס מיטאָג האָט דערלאַנגט אַ קעלנער, וועלכער איז גלייכצייטיג קוכאַר, דאָס מיטאָג איז דערלאַנגט געוואָרען אויף טאָוולענע טעלער און טאָוולענע כלים צום טרינקען דער פּאַרצעלאַנער סערוויז, וועלכער דער „צעפּעלין“ האָט שטענדיג געפיהרט מיטצונעהמען איז, צוליב שפּאָרזאַמקייט פון דער וואָג, איבערגעבליבען אין די לאַגערן אין פרידריכסהאַפען, דאָס איצטיגע מיטאָג בעשטעהט איצט נאָר פון איין מאכל; אַרבעס־זופּ מיט חזיר־פעטס. דאָס מאכל קאָכט מען צוליב דעם, כדי די פּאַסאַזשירען זאָלען זיך שוין צוגעוואוינען צו דעם מאכל „פעמיקאַן“, וועגען וועלכער מיר האָבען שוין דערצעהלט, אויף דעסער ווערט געגעבען צוקערלעך.

דערווייל פליהט די שיף נאָרמאַל ביי אַ גינסטיגען וועטער אויף דער רייזע צום צפון־פּאָל.

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזער רעבען

נייער פאלקסבלאט

מאנטאג	יולי
27	זון-אויפגאנג 3.45
י״ג	זון-אונטערגאנג 7.39
מנחם אב תרצ״א	

די אפערע מיט די באהן-בילעטען

גייט נאך אלץ נישט אראפ פון דער טאג-ארדענונג, און די אויספארשונג זאגט צו נייע סענסאציעס

(א) די ענטדעקטע גרויסע באהן-אפערע איז נאך אלץ די הויפט-סענסאציע פון לאדז.

איצט קומט פאר די ווייטערדיגע אויספארשונג, ביי וועלכער עס ארבייט דער אויספארשונגס-ריכטער מיט דער הילף פון די פאליציי-ארגאנען, און מען האלט אין איין זוכען די פערשוינען, וועלכע האבען זיך בעוואוסטזיניג בעטייליגט אין פערשפרייטען די פאלשע בילעטען.

די אויספארשונג ווערט געפיהרט אין א זעהר שנעלען טעמפא, מחמת ווי מ'אינפארמירט אונז, וועט די אפעריסטען-באנדע נאך אין אקטאבער ה. י., זיצען אויף דער בעשולדיגונגס-באנק.

מיר דערוויסען זיך אויך, אז נעכטען אינדער-פריה, איז אויפ'ן פארשלאג פון פראקוראר ווידער ארעסטירט געווארען דער דרוקער אברהם ברייטשטיין (פיעטריקאווער 64) וועלכער איז ווידער גענומע[ן] געוואר'ען אויף א פערהער, מחמת איהם ווער'ט פארגעווארפען אז ער האט געוואוסט וועגען ראזען'ס קאמבינאציעס, און איהם דערלויבט פאר'ן פרייז פון 1500 זלאטיס צו דרוקען די בילעטבלאנקעטען אויף זיינע מאשינען.

טראץ דעם, וואס נעכטען איז געווען זונטאג, האט מען דאך נעכטען פערהערט א רייה פערזאנען, און דורכגעפיהרט קאנפראנטאציעס, מיט די אפעריסטען.

לויט ווי מ'אינפארמירט אונז, וועלען די נאהענסטע טעג ברענגען נייע סענסאציאנעלע פרטים, מחמת ס'איז פעסטגעשטעלט געוואר'ען, אז סיי דער הויפט-ארגאניזאטאר פון דער פעלשער-באנדע ישראל ראזען (פיעטריקאווער 141) סיי מאטעל הערץ שווארץ פון פיעטריקאוו האט דיספאנירט מיט גרויסע סומען געלד און האבען אפילו אייגענע הייזער.

אגב זענען נעכטען ארעסטירט געווארען נאך דריי פערזאן וואס ווערען בעשולדיגט אין בעוואוסט זיניגען פערשפרייטען די פאלשע בילעטען.

די אויספארשונג, וואס פערנעהמט אלץ א גרעסער'ען קרייז, רעכענט מען, וועט זיך פערענדיגען אין משך פון דער היינטיגער וואך.

גע'גנב'עטע באהן-בילעטען

די אויספארשונג האט פעסטגעשטעלט אז מראוויעץ און שפיעוואק וועלכע זענען געווען אנגעשטעלט אין „ארביס" פלעגען גנבענען באהן-בילעטען פון ווייטע שטרעקעס, ווי בייז גדיניע, ווילנא. א. אז. וו.

די גנבות פלעגען זיי אדורכפיהרען זעהר געשיקט ,און געמליך — פון די סעגרעגירטע פעקלעך בילעטען וואס פלעגען אנקומען פון דער באהן-דרוקעריי (צו הונדערט שטיק אין א פעקעל) פלעגען זיי ארויסציהען צו 4–6 בילעטען נישט קאליעמאכענדיג די פאקונג און די פלאמבעס.

די דאזיגע בילעטען האבען זיי אבער פערקויפט א קליינע צאהל.

בעת דער רעוויזיע אין די וואוינונגען פון ביידע אפעריסטען האט מען געפונען א גרויסע צאהל פון די דאזיגע בילעטען אויף א סכום פון 6 טויזענד זלאטעס.

ווי מען דערוויסט זיך, איז קיין איינער פון די קרייז-בילעטען פון לאדזער „ארביס" נישט פערשוואונדען געווארען. דאס בעווייזט, אז מראוויעץ און שפיעוואק, האבען זייענדיג בעאמטע פון ביורא זיך „אויסגעבארגט" קרייז-בילעטען און דערנאך זיי צוריקגעבראכט אין ביורא. ס'איז אלזא שווער פעסטצושטעלען וויפיל בילעטען עס זענען געלאזט געווארען אין פערקעהר.

וואס בנוגע זייער „יחוס" האט דער דירעקטאר פון „ארביס" ערקלערט פאלגענדעס ;

יוזעף מראוויעץ איז אנגאזשירט געווארען אין ביורא מיט 2 יאהר צוריק אלס סעקרעטאר.

היי־יאהר איז ער, מחמת דער רעדוקציע פון פערסאנאל דעם 1 יוני אפגעזאגט געווארען פון פאסטען.

ביים אנגאזשירען זיך האט מראוויעץ צוגעשטעלט א רייפקייט-צייגניש פון א היגען גימנאזיום. איצט האט זיך ארויסגעוויזען אז די צייגניש איז געווען א פאלשע. ווייל מ'האט איהם נאך פון 6 קלאס משלח געווען...

אנטאני שפיעוואק, ווידער, איז א גאנץ אינטעליגענטער און זעהר פיפיגער יונגערמאן. ער איז געווען געהילף-קאסירער, דעם פאריגען יאהר האט מען אבער בעמערקט געוויסע מאנקאס, און אזוי־ווי דער פערדאכט איז געפאלען אויף איהם, האט מען איהם געוויזען דעם וועג...

פארוואס עס איז נאך נישט געוועהלט געווארען קיין אנפיהרונג פון דער לאדזער קהלה

די אונטערהאנדלונגען און מחלוקות

אין דער קהלה-„פאליטיק" איז לפנים שטיל. ס'קומט אויס זעהר מאדנע, וואס נאך אזעלכע טומעלדיגע וואהלען אין לאדז, איז ביז איצט נאך נישט געוועהלט געוואר'ען קיין אנפיהרונג פון דער קהלה, בעת אין גאנץ פוילען האט מען שוין וועגען דעם לאנג פערגעסען.

ס'דוכט זיך אבער אויס, אז ס'איז שטיל, אייבערליך ווערט אבער אלץ געפיהרט פערשידענע אונטערהאנדלונגען, ס'ווערען געשאפען כל'ערליי קאמבינאציעס, כדי צו דערפיהרען צו דער זיצונג פון ראט און צו וועהלען א קהלה-פערוואלטונג.

לויט אונזערע אינפארמאציעס דארף מען דאס אפשלעפען פון וועהלען א פערוואלטונג פערטייטשען מיט דעם, וואס די לאדזער וואהלען זענען נאך נישט בעשטעטיגט געוואר'ען און אין דער סטאראסטווע ליגען עטליכע רעקורסען געגען די וואהלען. עס פערשטעהט זיך אז די זיגער ביי די וואהלען געהט עס דערין, אז ס'זאלען וואס ווייניגער רעקורסען זיין אין דער וואיעוואדזטווע, כדי די וואהלען זאלען גיכער קענען בעשטעטיגט ווערען און ס'זאל שוין ענדליך קענען געוועהלט ווער'ען א פערוואלטונג.

צוליב דעם איז די „אגודה" אדורכגעקומען מיט די פאלקיסטען, געבענדיג זיי א וויצע-פארזיצענדען אין ראט און פערזיכערענדיג זיי א פערוואלטונגס-מיטגליד, דאן איז געשלאסען געוואר'ען א שטילער אפמאך מיט די האלבע-אסימילאטארען, וועלכע האבען נישט אריינגעטראגען קיין רעקורס אין דער סטאראסטע, זיי האבען בעקומען צוגעזאגט א פע־וואלטונגס-מיטגליד. דאן האט די „אגודה" געזוכט ווייטער זיך צו פערשטענדיגען, מיט די ציוניסטען איז דער מהלך געווען צו ווייט, אזוי אז ס'איז צו קיין אונטערהאנדלונגען נישט געקומען, דאגעגען האט מען געפרובט אנצוקניפען אונטערהאנדלונגען מיט די אלעקסאנדער'ער חסידים.

מיר האבען שוין געשריבען וועגען דעם, אז ס'זענען שוין געמאכט געוואר'ען פערשידענע נישט געלונגענע פרובען, אין דער דאזיגער היניכט. ס'האט שוין געהאלטען דערביי, אז צווישען די אלעקסאנדער'ער חסידים האבען זיך געשאפען צוויי גרופעס וועגען דעם : יא געהען מיט דער „אגודה" און נישט געהן מיט דער „אגודה". מ'האט געפרובט אונטערהאנדלען דורך פערמיטלער (נייי־שטעטער רב אבער אלץ אהן ערפאלג. די „אגודה" האט געוואלט פיל נאכגעבען פון די פאדערונגען פון די אלעקסאנדער ,זי האט אבער געשטעלט 2 אומבעדינגטע תנאים : זי האט געפאדערט „דעם קאפ" פון איינעם פון די הויפט-אנפיהרער פון די אלעקסאנדערער און דאן צוריקציהען דעם רעקורס פון דער סטאראסטווע.

דאן האט מען דעם ענין אנגעהויבען אנדערש צו בעהאנדלען. די אונטערהאנדלונגען האבען איבערגענומען נישט אפיציעלע צדדים וועלכע האבען געוואלט ברענגען צו א הסכם און דאן וואלט דער דאזיגער הסכם ראטיפיצירט געוואר'ען דורך די אפיציעלע אינסטאנצען.

מיט עטליכע וואכען צוריק איז איינער וואס האט אמאל געהערט צו די „פערברענטע" אלעקסאנדער'ער חסידים און לעצטענס חנפעט ער זיך צו דער „אגודה" (משמעות ס'האנדעלט זיך וועגען א פאסטען) אוועקגעפאהר'ען צום ניי־שטעטער רב, און איהם איינגעלאדען קיין לאדז. אז ער זאל כיוּ־בען ברענגען צו שלום, דערביי האט דער פערמיטלער ערקלערט, אז ער האט קאנקרעטע פארשלאגען.

דער ניי־שטעטער רב אלס שטענדיגער רודף־שלום איז געקומען קיין לאדז און אפגעהאלטען א קאנפער'ענץ מיט איינעם פון די הויפט־זיילען פון די אלעקסאנדער'ער ר' שמחה אבערבוים, די אלעקסאנדער'ער איז פארגעלעגט געוואר'ען 2 פערוואלטונגס־מיטגלידער און באלד בעשטעטיגען די מורי הוראות וועגען וועלכע זיי בעמיהען זיך שוין לאנגע יאהר'ען, דער תנאי מצד דער „אגודה" איז אבער געווען — צוריקציהען דעם רעקורס פון דער סטאראסטווע. ר' שמחה אבערבוים האט געהאלטען די בעדינגונגען פאר אנגעהמבאר און צוגעזאגט זיך צו פערשטענדיגען מיט'ן אלעקסאנדערער רבי'ן.

דערווייל איז אונטערגעקומען די מעשה מיט'ן „אופאדלאשטש" פון בידערמאנען אין וואר־שא און צוזאמען דערמיט די אנגעשטרענגטע בעציהונגען צווישען די אלעקסאנדער'ער און דער „אגודה" און ביידע צדדים האבען איצט איינגאנצען איבערגעריסען יעדע פערבינדונג און ס'קען איצט קיין שום רייד נישט זיין וועגען ווייטער אונטערהאנדלען.

אין די קרייזען פון די אלעקסאנדער'ער חסידים האט מען אנגעהויבען חושד צו זיין דעם אלעקסאנדער'ער פערמיטלער, אז ער דינט דער „אגודה" און האט נישט קיין ריינע כוונות ביי די אונטערהאנדלונגען, ער איז דעריבער אריינגעפאלען אין אומ'חן און מ'האט געזוכט ווי אזוי זיך אפצורעכענען מיט איהם.

פאריגען שבת ווען דער־זעלבער פערמיטלער איז געקומען דאוונען אין דער „גובערניע" אריין אויף זאכאדניע גאס איז ענטשטאנען אויף דעם באדען א מחלוקה וועלכע האט זיך געענדיגט דערמיט וואס מ'האט דעם פערמיטלער משלח געווען ביי גרויסע סקאנדאלען פון שטיבעל ארויס.

—:[o]:—

צוגאב פאבאר-קאמיסיע

(2) דינסטאג און מיטוואך דעם 28 און 29 וועט אין פ. ק. או. אליא-קאשטשיושקי 21 אמטירען א צוגאב פאבאר-קאמיסיע פאר מענער פון יאהרגאנג 1910 און עלטערע יאהרגענג, וואס האבען זיך לעת עתה נישט צוגעשטעלט פאר א קאמיסיע, און האבען נישט רעגולירט זייער מיליטער-פליכט.

די קאמיסיע הויבט אן צו אמטירען 8 אינדערפריה.

פאר דער קאמיסיע דארפען זיך שטעלען די מענער פון די אויבענדערמאהנטע יאהרגענג, וועלכע וואוינען אין טעטיגקייטס-געביט פון פ. ק. או. לאדז-שטאט 2, ד. ה. אויפ'ן שטח פון 1, 4, 6, 7, 10, 12, 13 און 14 קאמיסאריאטען.

ארויספאדערונגען קיין ארץ-ישראל

אין פאלעסטינא-אמט זענען ערהאלטען געווארען המלצות אויף סערטיפיקאטען צו פאהרען קיין ארץ-ישראל פאר פאלגענדע פערזאנען: יאקובאוויטש מינדעל, גאלדנער רבקה, גיטלין פאניא, אייזען רבקה, זשאלאנדעק יענטא, זייף פריידה רחל און סלונימסקא פרידה.

די אויבענדערמאנטע פערזאנען דארפען זיך תיכף מעלדען אין ארץ-ישראל-אמט, שרודמייסקא 29 (פריהער צעגעלניאנא 4) וועגען ערלעדיגען די פארמאליטעטען.

200,000

פייערליכע פרעמיערע

ביי דער ווילנער טרופע

אין שטאט-טעאטער.

אפטייקען

היינטיגע נאכט-דיזשורען

(א) היינט ביינאכט דיזשורירען: ליינוועבער (פרייהייטס-פלאץ 2), הארטמאן (מלינארסקא 1), וו. דאניעלעצקי (פעטריקאווער 127), א. פערלמאן (ציגעל-גאס 32) י. צימער (וואלטשאנסקא 37), י. וואיטשיצקי (נאפיורקאווסקיעגא 27).

קעגען חרם דרבינו גרשון...

אדער — שווער איז צו זיין א טערק אין מדינת פוילען

(א) ראך קוואשניעווסקי איז א בחור מיט אלע מעלות.

ער איז יונג — אינגאנצען 27 יאהר אלט — שיין, שלאנק און איז דערצו א שטיק גביר אויך: פון זיינע עלטערן האט ער געירשענט 35 מארג לאנד און עס לעבט זיך איהם, ווי „גאט אין אדעס"...

א שטיקעל פעהלער אבער האט ער : ער האלט נישט פון התונה האבען כדת וכדין, נאר דווקא אביסעל גרעבער.

האלט ער ביי זיך אין דער „גאספאדארסטווע" 2 יונגע שיינע באלעבאסטעס, וואס זענען ביי א הם צו אלץ אזוי־צו־זאגען, (אי דא טאנצא, אי דא דרושאנצא!) און זיי פיהרען ביי איהם די ווירטשאפט.

פראנצישקא לאס האלט אבער אז איהר קומט די בכורה, ווייל זי איז עלטער, און פריהער בעקאנט מיט ראך'ן, און אננא באביק האלט, אז פונקט פערקעהרט, אז איהר גאר קומט די בכורה, (ערשטענס ווייל זי איז יונגער, (ווייבערישע לאגיק! און הלמאי זאל מען טאקי זאגען?...) ווייל זי איז יונגער און שעהנער, און זי האט ביי ראך'ן מעהר מזל... דאס הייסט: מעהר „מזל ב'ראך"...

הכלל, די דאזיגע קאנקורענץ אויפ'ן ב'ט פון געפינען חן אין די אויגען פון קוואשניעווסקין האט נעכטען געבראכט דערצו, אז די צוויי נשים צדקניות זענען נעכטען ארויס אין א קאמף אויף „ווידלעס" און דער ביטערער סוף איז געווען, אז אננא באביק איז מיט צושטאכענע העגד און פיס אוועק אין טודמע־שפיטאל אין ראדאמסק און פראנצישקא לאס גוססט אין שפיטאל מיט אנ'אדורכגעלעכערטען בויך און אויסגעשטאכענע אויגען.

בשעת מעשה איז ראך גופא ארויסגעפאהרען אין פעלד מיט א קופע גנאי...

200.000

פייערליכע פרעמיערע

ביי דער ווילנער טרופע

אין שטאט-טעאטער.

דאס עלעגאנטע לאדז

קויפט איין די גאנצע קאסמעטיק נאר אין דער ערשטער רענאמירטער

קאנקורענץ-פערפומעריע

פון דער פירמע

J. DRUKIER

ZAWADZKA 5, TEL. 175-92

וואס בעזיצט צום איצטיגען זומער-סעזאן דעם רייכסטען אויסוואהל פון די בייעסטע

פערפומען, טואלעט-זייפען, קרעמען, פודערן, קעלנישע בלומען וואסערן

בעמערקונג : ביי יעדען איינקויף ווערט צוגעגעבען א קופאן אויף ווערטפולע פרעמיעס.

פאר אנגראסיסטען בעדייטענדער ראבאט. קיין פיליאס בעזיצען מיר נישט.

די פירמע איז געווען: „מוטער עט זוהן“
און זיי האבען ארומגעשווינדעלט איז גאנצען לאנד

(—) עהערנעכטען האט די לאדזער פאליציי ארעסטירט א שווינדלער-פארל, א מוטער מיט א זוהן, וועלכע האבען „געמייסטערטועט“ אין גאנץ פוילען. און האבען זיך שוין מודה געווען אין בע-גיין 17 פערברעכענס, — גנבות, שאנטאזשען אפע-רעס וכדומה.

די מוטער הייסט אנטאנינא וועבער (55 יאהר אלט) און איהר זוהן איז א 19-יאהריגער שיינער יונגערמאן, א געענדיגטער גימנאזיסט, וואס רעדט אויסגעצייכענט עטליכע שפראכען.

אזוי האבען זיי, למשל, אין גראדנע פער-קויפט א מאיאנטעק, וועלכען זיי האבען קיינמאל נישט געהאט, גענומען א היבשען אדרויף און זענען נעלם געווארען.

אזוי האבען זיי פערקויפט פויערים אין פער-שידענע דערפער כל'ערליי געגענשטאנדען, וואס זיי האבען קיינמאל נישט געזעהן פאר די אויגען...

אזוי האט די עלעגאנטע מאמע מיט'ן העכסט-פריצישען אויסזעהן געשדכנט איהר זוהן כל'ערליי שידוכים, (אין ביאליסטאק א.א.) אין מען האט גע-נומען פיינע א-קאנטאס' אויפ'ן נדן.

הכלל, ס'געשעפט איז געגאנגען גאר גישקשה-דיג, ווי פאר הייגטיגע צייטען, און ס'וואלט הא-פענטליך, אויך ווייטער געגאנגען נישט שלעכט, ווען ס'מישט זיך נישט אריין די לאדזער פאליציי, און מצכט — עד כאן אומרים בשבת הגדול...

איי, מענשען, מענשען! פארוואס האלט איהר זיך נישט אין די דרכים פון דייטש, וואס זאגט: לעבען, און לעבען לאסען?!

200.000

פייערליכע פרעמיערע

ביי דער ווילנער טרופע

אין שטאט-טעאטער.

זיך דערטרונקען 2 יונגעלייט

(א) באדענדיג זיך, האט זיך נעכטען דער-טרונקען אין סטאוו, וואס געפינט זיך אין לאגעווי-ניקער וואלד, דער 19-יאהריגער יאן מרובקא (פון פייפער-גאס 7).

מ'האט פון וואסער ארויסגענומען זיין טוי-טען קערפער.

אין בוגאי, הינטער ווארטע האט זיך דער-טרונקען אין טייך דער לאדזער יונגערמאן סטאני-סלאוו רוטקאווסקי (27 יאהר אלט).

די פאליצעי פון טייך האבען אויעקגעטראגען זיין טויטען קערפער.

דער דאלאר איז לאדז

דער קורס פון דאלאר אפיציעל 9,04,50 – נישט אפיציעל – 9,06 ביי א רוהיגען טענדענץ.

לאדזער 8 פראצ. ליסטעם

אפיציעל – 65, נישט אפיציעל 66, ביי א רוהיגען טענדענץ.

הויבער-אמט פון ד"ר שיפמאן
ענדערונגען אין פאזנאנסקים שפיטאל

(א) אין צוזאמענהאנג מיט דער רעארגאני-זאציע, וואס קומט פאר אין פאזנאנסקים'ס שפיטאל, דערוויסען מיר זיך, אז אויפ'ן פאסטען פון הויפט-דאקטאר אין דעם אמבולאטאריום פון שפיטאל איז בעשטימט געווארען דער וויצע-פרעזעס פון לאדזער שטאט-ראט, ד"ר שיפמאן.

200,000
מארגען די יובל-פרעמיערע פון די ווילנער

נאך לאנגע פארבערייטונגען ווערט ענדליך מארגען דינסטאג געגעבען דורך די „ווילנער“ שלום עליכם'ס „200,000“.

ס'איז איבריג צו זאגען, אז אט די נייע פרעמ-יערע וועט ווידער זיין אן איבעראשונג פאר די לאדזער יודישע טעאטער-בעזוכער.

דורך די זומערדיגע סעזאנען, וואס לאדז האט געהאט די מעגליכקייט צו זעהן די ווילנער אין זייערע פערשידענע פיעסען האט מען זיך נעקאנט איבערצייגען מיט וואס פאר אן ערנסטקייט און אי-בערגעבענהייט זיי בעציהען זיך צו זייערע ארטיס-טישע אויפגאבען.

אין דער נייער פרעמיערע „200,000“ וואס ווערט רעזשיסירט דורך דעם טאלאנטפולען יונגען רעזשיסאר יעקב ראטבוים איז פאקטיש ארייגעלעגט געווארען דאס בעסטע, וואס האט א שייכות מיט יודישער טעאטער-קונסט.

דער דיכטער משה בראדערזאן האט צו דער פיעסע אנגעשריבען ספעציעלע לידער-טעקסטען, העגאך קאן האט מחדש געווען א רייהע נייע מע-לאדיעס, וועלכע איבעראשען מיט זייער פאלקס-טימליכקייט און מוזיקאלישקייט.

דער בערימטער קונסט-מאלער און טעאטער-דעקאראטאר פראנאשקא האט געשאפען נייע דע-קאראציעס פאר דער פיעסע, און ועל כולם לאהלע ראטבוים מיט איהרע פאלקסטימליכע טענץ און פלאסטישע מאסען-איינשטעלונגען.

מיט איין ווארט די פרעמיערע „200,000“ וועלכע איז די יובל-פרעמיערע פון די „ווילנער“ זאגט צו צו פערוואנדלען זיך אין אן אמת'ן יום-טוב פון יודישער היהנען-קונסט.

ראדיא-פראגראם
מאנטאג, דעם 27 יולי

12,00 צייט-סיגנאל. 1,15 גראמאפאן-מוזיק. 4,50 קאמוניקאט פאר פישער און שיפער. 5,10 ליטעראריש געשפרעכען. 5.35 גראמאפאן-מוזיק. 6,00 פארטראג. 7,00 לייכטע מוזיק. 8,00 קאמו-ניקאט פון לאדזער האנדעלס-קאמער. 8,15 ראדיא-פרעסע. 8,30 געשפרעכען. 10.00 פאפולערער קאנ-צערט. 10,20 טראנס-מיסיע פון „מארסקא אקא“ אין ווארשא. 12,00 קאמוניקאטען.

„פון ווייטע סיביר“
אלס פאפולערע פארשטעלונג אין פילהארמאניע

די סענסאציאנעלע פיעסע „פון ווייטען סיביר“ האט ארויסגערופען א שטארקע פעראינטערעסירונג ביי די אלע. וועלכע האבען ליב סענסאציע, גע-זאנג, טענץ און לייכטען פערוויילונגס-שפיל.

צו דער גאנצקייט פון ערפאלג פון דער הי-גאסטראלירענדער אפערעטען-טרופע העלפען צו די שוין פארעקאמאנדירטע סטאר-ארטיסטען, ווי דינה האלפערן, זישע קאץ, שמחה ראזען, יצחק נאזשיק, מאקס באזשיק, דוד ליא, מרדכי הילסבערג, ליזא שלאסבערג, בעלא באזשיק, חנה פערקער, רוטי רע-גינא, ש. ראטשטיין, מ. הערמעלין, פ. שווארצ-שטיין, מ. פישמאן א. א.

די היינטיגע פארשטעלונג איז צו זעהר בילי-גע פרייזען.

רינג-קאמפען איז צירק

די רעזולטאטען פון די רינג-קאמפען אין נעכ-טיגען אוונט זענען פאלגענדע:

קרויזע האט בעזיגט וויינורא. שטשערביצסקי האט אין משך פון 15 מינוט מנצח געווען שטיינקע דורך א דאפעלטען נעלסאן. יאגא האט בעזיגט סודאקאווען. מארטינאוו האט בעזיגט קרומינען אין משך פון 4 מינוט. דער קאמף צווי-שען דעם פוילישען מייסטער שטעקער מיט סאן מארס איז געבליבען אהן רעזולטאט.

היינט קעמפען: מארטינאוו—שפיעוואטשעק, סאסארסקי—סאן מארס, שטיבאר—פאשאף ביז צום רעזולטאט, שטעקער—לופא פריי אמעריקאניש.

ספארט-בעוועגונג

„וו. ק. ס.“ — „הכח“ 0:0

קודם-כל וועגען פובליקום און וועגען דעם שידס-ריכטער.

מיר קענען פערשטעהן, אז דאס פובליקום וואס איז אנוועזענד אויף די מעטשען האט סימפא-טיעס פאר דעם אדער יענעם שפילענדען צד, די סימפאטיעס קענען ארויסגעוויזען ווערען דורך אפלאדיסמענטען אדער אפילו אויסרופען, אבער בשום אופן נישט דורך געשרייען, טומעל און גע-פילדער, וועלכער צומישען די שפילער אליין, מקען צוגעבען מוס די שפילער, אבער בשום אופן נישט זיי לערנען פון די גאלעריע ווי אזוי צו שפילען, דאס איז אונדערלאזבאר און דאס פובליקום העלפט אזוי ארום פיל מאל צו דעם אדער יענעם פאלשען צוג אויפ'ן שפיל-פעלד, וואס קען דעצי-דירען וועגען א מעטש.

אזא מין געפילדער איז אויך געווען מצד דעם פובליקום אויפ'ן לעצטען מעטש פון וו. ק. ס. מיט הכח, הגם מיר פערשטעהן, אז די צושויער הא-בען געקענט ארויסגעבערענגט ווערען פון אונגעדולד מיט די ענטשיידונגען פון דעם ריכטער בירא, פונ-דעסטוועגען טאר בשום אופן קיין ספארט-אימפרע-זע נישט ווערען קיין צירק-פארשטעלונג.

און איצט דער ריכטער בירא, וועלכער איז בשום אופן נישט דערוואקסען צו פיהרען א מעטש, וועלכער האט געדארפט ענטשיידען וועגען דער לאדזער מייסטערשאפט. מיר בעשולדיגען איהם אפען, אז ער איז נישט געווען גענוג אביעקטיוו און האט שיקאנירט די יודישע מאנשאפט, ס'איז אן'אונבאהערטע זאך, אז ביים שטאנד פון 0:0 זא-לען מען פאר א זעהר לייכטען חטא דיקטירען 11-מעטער שטויסען, וועלכער דעצידירט וועגען מייס-טערשאפט און בכלל זיך אזוי אויפפיהרען ווי דאס האט געטון ה' בירא.

איצט וועגען פערלויף פון שפילען. מען מוז מודה זיין, אז וו.ק.ס. האט פיל בעסער געשפילט דאסמאל ווי „הכח“. וו.ק.ס. האט באלד אין אנהויב שפילענדיג מיט'ן ווינד, שטארק אנגעגריפען און בסדר בעדראהט דאס טויער פון „הכח“, הגם די פערטיידיגונג פון דער יודישער מאנשאפט, די הילפסליניע און בעזונדערס דער טויערמאן האבען יעטון אלץ וואס איז געלעגען אין זייער מעגליכ-קייט, כדי אפצושלאגען די שווערע אנגריפען, דא-נעגען דער אנגריף האט געשפילט ווי נאך קיינ-מאל נישט. קיין איין ריכטיגען צוג, קיין איין ציל-בעוואוסטע בעוועגונג, קיין איין אנשטרענגונג, ראפאפארטען איז צו פערדאנקען, וואס דער רעזול-טאט ביז דער פויזע איז געווען 0:0.

אין דער צווייטער העלפט שפילט „הכח“ מיט'ן ווינד, אבער דאך זעהט מען נישט, אז דער אנגריף זאל זיך פערבעסערן, וו.ק.ס. אטאקירט ווי-טער און אנגענומען מיט מוט צוליב דער פאווארי-זירונג פון ריכטער איז וו.ק.ס. שטענדיג אין פא-דערגרונד. פלוצלינג אין דער 16 מינוט דיקטירט דער ריכטער צו דער אלגעמיינער איבערראשונג אן 11 מעטער שטויס געגען „הכח“, וואס ווערט פערוואנדעלט אין א טויער, פון דעמאלט אן איז דער רעזולטאט געשטעמפעלט. וו.ק.ס. שפילט שוין אויף צייט און מויערט דאס טויער, די אנשטרענגונגען פון מלינא-סקין און קאפעלאוויטש, וועלכע האבען זעהר גוט געשפילט קענען די אנ-גריפען נישט אויסנוצען און „הכח“ פערשפילט 2 פאזעלכע וויכטיגע פונקטען, וואס קענען איהר קאס-טען די מייסטערשאפט. די שאנסען פון „הכח“ צו דער מייסטערשאפט זענען זעהר געפאלען, איצט איז אנבעלאנג ווי אזוי „ארקאן“ און ל. ט. ס. ג. וועלען אויסשפילען זייערע מעטשען.

יודיש טעאטער

אין „פילהארמאניע“

20 נארוטאוויטשא 20

דירעקציע: ד. צעלמייסטער און א. בעזמאן.

גאנץ לאדז

רעדט היינט פון דעם

רעקארד-ערפאלג

פון די

גאסטראלען פון ווארש.

אפערעטן-סטאר-ארטיסטן

היינט, מאנטאג, 9 אווענט

פאפולערע פארשטעלונג

פון 50 גר. ביז 2 זל. (ערשטע רייע)

„פון ווייטען

סיביר“

(סאניע די אנארכיסטקע)

אין 3 אקטען מיט א פראלאג.

„פון ווייטען סיביר“ האט פיל נומערן יודישע, רוסישע און סיבירישע פאלקס מאטיוון מיט טענץ.

מארגען, דינסטאג

דער לעצטער אפערעטן-שלאגער

„דער בלינדער

פאיאץ“

ארקאן — סטשעלעצקי 1:0

אויך דער צווייטער פרעטענדענט אויפ'ן מייסטער-טיטעל האט נעכטען געליטען אן'אונפער-האפטע מפלה פון „סטשעלעצקי“. דער קאמף איז געפיהרט געווארען זעהר שארף און ברוטאל. אזוי אז דער ריכטער קראהולעץ האט געמוזט אויסשלי-סען א שפילער פון „ארקאן“. דאס האט ארויסגע-רופען א שארפען פראטעסט מצד די אנהענגער פון „א-קאן“. אין עטליכע מינוט שפעטער האט דער ריכטער געוואלט אויסשליסען א צווייטען שפילער אוושארעק'ן, דאן איז דער גאנצער עולם ארויס אויפ'ן פלאץ און זיך געוואלט ווארפען אויפן שידס-ריכטער, דער מעטש האט געמוזט איבערגעריסען ווערען אויף 15 מינוט. דאן איז פערענדיגט געווא-רען מיט'ן רעזולטאט 0:1 פאר „סטשעלעצקי“.

פ.ט.צ. — טוריסטען 1:4

דאס איז די גרעסטע סענסאציע, די טוריסטען, וועלכע זענען לעצטענס געווען אין א זעהר גוטער פארם האבען אזוי גרויס פערשפילט. דער פאביא-ניצער מאנשאפט. די טוריסטען.

ל.ק.ס. — בוזשא 1b 0:3
ל.ט.ס.ג. — ה.ס.ס. 0:9

די לאדזער ל.ט.ס.ג. האט געשפילט אין קא-ליש מיט דער שוואכסטער מאנשאפט פון „א“ קלאס און געוואונען אזש מיט 0:9.

ווימא — סאקאל (פאב) 0:2

„ווימא“ איז כמעט דער זיכערסטער קאנדי-דאט אויף מייסטער פון „בע“-קלאס און ארייננצו-קומען אין „א“-קלאס.

מייסטערשאפט פון „צע“-קלאס

בר-כוכבא — האלעיאווי 2:2

יוטוזש׳נקא — מארגענשטערן 0:2

רודער ספ.-קל. — טרומפעלדאר 0:2

פריינדשאפטס-מעטשען

דער לאדזער מכבי האט געשפילט 2 מעטשען אין קוטנא מיט דעם דארטיגען „סאקאל“ און ביי-דע מעטשען געוואונען

מכבי — סאקאל 1:6

מכבי — סאקאל 0:1

ליגע-מעטשען

וויסלא — ל. כ. ס. 1:4

גארבארניא — לעכיא 1:4

פאגאן (לעמבערג) — הכח (וויען) 0:1

שבת איז אין לעמבערג פארגעקומען דער דערמאהנטער מעטש, וועלכער האט צוגעצויגען א גרויס פובליקום. „הכח“ איז געווען זעהר מיד פון דער רייזע וואס ער מאכט און הגם די מאנשאפט האט דעמאנסטרירט א שעהן שפילען, האט זי דאך פערשפילט צו דער זעהר גוטער „פאגאן“.

שווימען

נעכטען זענען אין באסיין פון ל.ק.ס. פארגע-קומען פראפאגאנדע-שווים-פערמעסטונגען, מיט'ן אנ-טייל פון די בעסטע שווימער פון ווארשאווער א.ג.ס. און לעגיא. בראש מיט'ן פוילישען מייסטער קארענסקי די פערמעסטונגען זענען אויסגעפאלען זעהר אימפאזאנט, קארענסקי האט אין זיין שטארט אויף 500 מעטער געשלאגען דעם פוילישען רע-קארד, ער האט דעם שטח א דורכגעמאכט אין 7 מינוט, דער ביזאיצטיגער רעקאר"ד איז געווען 6 מינוט 30 סעק. פון די יודישע שווימער האבען פערנומען א געזעהענע ערשטער גרונד (בר-כוכבא) און ראזענצווייג, גלאזער, מינץ (מכבי).

ספארט-שפילען

נעכטען איז פארגעקומען דער לעצטער מעטש אין האונגא וועגען דער מייסטערשאפט אין האזע-נא אין לאדזער קרייז, דער מעטש איז פארגעקומען צווישען ה.ק.ס. און ל.ק.ס. אין האט זיך געענדיגט מיט 5:5. צוליב דעם וואס ה.ק.ס. האט אויך גע-וואונען דעם ערשטען מעטש אין די מייסטערשאפט אנערקענט געווארען ה.ק.ס.

אין קארב-באל פאר פרויען האט ל.ק.ס. פער-שפילט צו י.ק.פ. מיט 4:8.

200.000

פייערליכע פרעמיערע

ביי דער ווילנער טרופע

אין שטאט-טעאטער.

שפּאַנישער מיניסטער וועגן יודען

און וועגען יודישע איינוואַנדערונג קיין שפּאַניען

דער שריפטשטעלער חיים ליבערמאַן, וועלכער האָט לעצטענס געמאַכט אַ רייזע איבער שפּאַניען, האָט אין מאַדריד געהאַט מיט אַ שפּאַנישען מיניסטער פאָלגענדען געשפּרעך וועגען יודישע ענינים:

— צי האָט די רעפּובליקאַנישע רעגירונג בדעה — האָב איך, איך מוז מודה זיין, מיט אַ ציטער אין האַרצען געפרעגט — צי האָט די שפּאַנישע רעגירונג בדעה צו טון עפּיס אַ ספּעציעלען אַקט אָדער אַרויסגעבען אַ דעקלאַראַציע דורך וועלכע זי זאָל גוטמאַכען די גרויסע היסטאָרישע עולה פון שפּאַניען געגען יודישען פאָלק וואָס איז איהם געטון געוואָרען דורך דער אינקוויזיציע און דורך דעם גירוש פון שפּאַניען?

דער מיניסטער האָט, מיט אַ לייכטער נערוועזיטעט, זיך אויפגעהויבען פון פּלאַץ. יעדער אינטעליגענטער שפּאַניער געהט אַרויס פון גלייכגעוויכט, ווען מען בעריהרט אָט דעם אַלטען, שרעקליכען פאַקט פון דער אינקוויזיציע און גירוש שפּאַניען, עס ליגט זיי שרעקליך שווער אויפ'ן געוויסען, זיי טוט עס וועה, זיי פיהלען עס ווי אַ היסטאָרישע שאַנד, וועלכע זיי וואָלטען אַזוי גערן געוואָלט פאַרגעסען.

„געוויס וועט די רעגירונג מאַכען אַ געהעריגען שריט אין דער ריכטונג. עס איז שוין עטליכע מאָל גערעדט געוואָרען וועגען דעם אויף די קאַבינעט-זיצונגען, וועגען דעם זענען קיין מיינונגס-פאַרשידענהייטען אין דער רעגירונג נישטאָ. אַלע פּאַרטייען זענען איינשטימיג אין דעם, דער ערשטער שריט איז שוין געמאַכט געוואָרען, דאָס איז געווען די פּראָקלאַמירונג פון רעליגיעזער פרייהייט אין שפּאַניען. אָבער מיר וועלען טון נאָך עפּעס. איהר ווייסט, אַז יורידיש שטעהט נאָך איצט דער בעפעהל, פון גירוש געגען די יודען, דער גירוש איז אַרויסגעגעבען אין 1492. די רעגירונג וועט אַרויס געבען אַ דעקלאַראַציע וואָס וועט אָפּשאַפען דעם דאָזיגען בעפעהל, יודען קענען שוין איצט קומען קיין שפּאַניען. זאָלען זיי קומען, די רעגירונג וועט זיי העלפען בויען שוהלען (סינאַגאָגען), זיי וועלען געאַכט און געשעצט ווער'ן צווישען אונז.

איך האָב ווייטער געפרעגט:

— האָט די שפּאַנישע רעגירונג בדעה צוריקצובעקומען די שפּאַנישע יודען וואָס זענען צושפּרייט איבער דער וועלט?

„געוויס — האָט דער מיניסטער געענטפערט מיט אַ סך וואַרימקייט און ענטשלאָסענקייט, — מיר בעטראַכט יענע יודען אַבסאָלוט פאַר שפּאַניער גראַדע ווי מיר אַליין זענען. די רעפּובליקאַנישע רעגירונג וועט זיי העלפען מיט אַלע מיטלען צוריקצוקומען. די רעגירונג שטודירט איצט די גאַנצע פראַגע, מיר פּלאַנעווען אָנצונעמען אַ געזעץ, אַז אַזעלכע יודען, גלייך, ווי זיי געהען אַריבער די שפּאַנישע גרעניץ, זאָלען אויטאָמאַטיש ווערען שפּאַנישע בירגער.

— ווען שפּאַניען וואָלט איצט עקאָנאָמיש אימשטאַנד געווען אויפצונעהמען אימיגראַציע, צי וואָלטען יודען פון מזרח-אייראָפּא דאָ געווען אַזוי ווילקאָמען, ווי די אַזויגערופענע „שפּאַנישע יודען"?

„אין אַזעלכע אומשטענדען, — האָט דער מיניסטער געענטפערט, — וואָלטען די מזרח-אייראָפּעאישע יודען אונז געווען גראַדע אַזוי ווילקאָמען ווי אימיגראַנטען פון אַלע אַנדערע פעלקער. איך האָב שוין געזאָגט: אין שפּאַניען ווייסען מיר נישט פון אַזאַ זאַך ווי אַנטיסעמיטיזם, אָבער איהר האָט זעהר ריכטיג געשטעלט די פראַגע ווען איהר האָט געזאָגט „ווען שפּאַניען וואָלט עקאָנאָמיש אימשטאַנד געווען"... וואָרים איצט, און שוין אַ סך יאָהרען, איז שפּאַניען אַ לאַנד פון אויסוואַנדערונג, נישט פון איינוואַנדערונג.

דאַן האָט זיך דער מיניסטער אויפגעהויבען, האָט אַרויסגענומען אַ בוך פון אַ שאַפע, און מיר געוויזען סטאַטיסטיקעס אַז אין 1923 האָבען פון שפּאַניען אויסגעוואַנדערט 123,804 מענשען, אין 1926 — 80.739.

„אונטער'ן אַלטען רעזשים, — האָט דער מיניסטער געזאָגט, — איז אונזער לאַנד געגאַנגען באַרג אַראָפּ. דער חורבן איז געוואַקסען מיט יעדען יאָהר, איצט, הויבט זיך אָן אַ נייע צייט, אַ צייט פון אויפלעבונג און ענטוויקלונג פאַר שפּאַניען. דער שטראָם פון אויסוואַנדערונג וועט זיך אַ קעהר טון צוריק, אָבער עס איז דאָך זעלבסטפאַרשטענדליך, אַז די אויסגעוואַנדערטע שפּאַניער וועלען זיין די ערשטע בערעכטיגט אַריינצוקומען צוריק. פאַר איינוואַנדערונג פון מזרח-אייראָפּעאישע יודען — עס איז פאַרהאַן אַ מעגליכקייט אָבער נישט קיין בויטווענדיגקייט אין איצטיגען מאָמענט.

סענסאַציאָנעלער יודישער גט

אין דער טשענסטאָכאָווער תפיסה

(פון אונזער קאָרעספּאָנדענט)

פערגאַנגענעם דאָנערשטאַג, ווען פאַרשידענע אינטערעסאַנטען האָבען זיך געפרעגט אויפ'ן דיין ר' יוסל פּראַקאַש, האָבען זיי בעקומען אַ תשובה אַז ער געפינט זיך אין טורמע, אַנדערע ווידער, וואָס האָבען געדאַרפט צום שמש ר' משה יצחק'ן האָבען אויך בעקומען די זעלבע תשובה, אַז ער איז אין דער תפיסה.

דער דאָזיגער ענטפער האָט אַרויסגערופען גרויס פאַרוואונדערונג ביי די אינטערעסאַנטען.

איז דער תירוץ אַ מעשה שהיה:

ישראל איסר זשאַלאַנדעק איז אַ יונגערמאַן, וואָס האָט פיינט שווער צו אַרבייטען און צו זוכען פּרנסה, איבערהויפּט אין די איצטיגע קריטישע צייטען, האָט ער דעריבער געפונען אַ לייכטען הכנסה-קוואַל. ער פאָהרט אַרום איבער די פּוילישע שטעט, שרייבט תנאים אָדער האָט חתונה מיט יודישע טעכטער, נעמט זיי צו דעם נדן און אַביסעל זאַכען און פאָהרט אוועק אין אַ אַנדערע שטאָט, וואו ער שרייבט ווידער תנאים אָדער שטעלט אַ חופּה און אַזוי כסדר.

מיט אַזאַ גאַסטראָל האָט ער אויך מזכה געווען אונזער טשענסטאָכאָוו, וואו ער האָט זיך בעקענט מיט אַ היגע יודישע טאָכטער מלכה ר., געשטעלט מיט איהר אַ חופּה, געוואוינט מיט איהר עטליכע וואָכען און דאַן צוגענומען 600 זל. מיט אַביסעל זאַכען און עוקר געווען.

ערשט דאַמאָלס איז זיין ווייבעל געוואויר געוואָר'ען, אַז זי איז ביי איהם נישט קיין „יעדינאַטשקע", אַז נאָך פריהער האָט ער אַ ווייב אין לאָדז, אויסער אַנדערע, וועלכע זענען נאָך נישט נתגלה געוואָר'ען און אַז בכלל איז ער נישט מקפיד אויף חרם דרבנו גרשון...

אויף איהר בקשה האָט זיך דער היגער ראַבינאַט געוואַנדען צום רב אין קאַסאָוו, וואוהין דער דאָזיגער פאַרשוין איז, לויט די בעקומענע ידיעות אַבגעפאָהר'ען און געבעטען איהם זיך צו פאַרנעמען מיט דעם עגונה-ענין. דערויף האָט דער דאָרטיגער רב געענטפערט, אַז אין יענע געגענדען גאַסטראָלירט דער דאָזיגער פאַרשוין, וועלכער שטעהט אין שידוכים און האָט שוין געוואָלט געהען מיט אַ יודישע טאָכטער אונטער דער חופּה, נאָר די לעצטע מינוט איז מען געוואויר געוואָר'ען וועגען זיינע 2 פריערדיגע ווייבער האָט מען איהם אַרעסטירט און איינגעזעצט אין אָסטראָווער תפיסה.

דאַן האָט זיך דער היגער ראַבינאַט געוואַנדען וועגען דעם ענין צום אָסטראָווער רב און עס איז געקומען אַ תשובה אַז דער בחור האָט שוין אַוואַנסירט און זיצט שוין פאַר די דאָזיגע חטאים אין לאָמזשער תפיסה, שיקט דאָך דער היגער ראַבינאַט אַ בריף צום לאָמזשער רב, קומט פון דאָרט אַ תשובה, אַז ויסע מלאָמזשע ויחנה באָסטראָלענקאַ, דער בחור וואוינט שוין אין דער אָסטראָלענקער תפיסה.

ווען אין אַ מזלדיגער שעה, דער אָסטראָלענקער רב האָט אויף דער ווענדונג פון היגען ראַבינאַט, איהם אָנגעטראָפען אין דער דאָרטיגער תפיסה און אָנגעהויבען זיך בעמיהען ביי דער געריכטס-מאַכט וועגען ערלויבען אַדורכפיהרען דעם גט אין טורמע, איז אין מיטען בעסטען דער „חתן דבן" איינגעלאַדען געוואָר'ען דורך דער ביאַליסטאָקער געריכטס-מאַכט זיך צוזושטעלען קיין ביאַליסטאָק פאַר אַנדערע חטאים.

אַזוי האָט עס געדויערט חדשים, ווי מען האָט איהם געהאַלטען אין איין איבערטראַנספּאָרטיר'ען פון איין טורמע אין דער צווייטער ביז מיט עטליכע וואָכען צוריק האָט מען איהם בכבודו ובעצמו אַריבערגעבראַכט טאַקע אין צוזאַמענהאַנג מיט'ן פּראָצעס פון זיין ווייב.

קודם-כל האָט ער פאַר בעגנבענען דאָס היגע ווייב בעקומען צעהן חדשים טורמע מיט בעקעסטיגונג.

דאַן איז ה' אַש מענדעל אין נאָמען פון היגען ראַבינאַט, אַוועק אין טורמע און געהאַט מיט איהם אַ אינטערוויאו וועגען זיין מיינונג פון בעפרייען דורך אַ גט דאָס היגע ווייבעל.

אונזער זשאַלאַנדעק האָט זיך לכתחילה געהייסען געבען אַ שעהנע אַפּטיקה מלאכה-געלד, אָבער נאָך לאַנגע אונטערהאַנדלונגען איז מען מושווה געוואָר'ען אויף פופציג זלאָטעס האָנאָראַריום.

נאָכ'ן בעקומען די געהעריגע ערלויבניש פון פּראָקוראָר צום דאָזיגען צוועק, האָט זיך פאַריגען דאָנערשטאַג טאַקע מטריח געווען דער דיין ר' יוסעל פּראַקאַש, אונזער שמש מיט'ן סופר, די עדות און דאָס גאַנצע קלאַפּער-געצייג איז אַוועק אין טורמע, וואו דער נאַטשאַלניק האָט זיי אויפגענומען בכבוד גדול, זיי מכבד געווען מיט אַ ספּעציעלע צעלע, וואו ביי דער נייגעריגקייט פון די טורמע-אויפזעהער, האָט זיך ענדליך מלכה ר. בעפרייט פון איהר, ווייזט אויס, נישט בעשערטען „זשאַלאַנדעק"...

ט' ש-ע.

זגערזשער 17 לאָדזער פאָלקס-טעאַטער זגערזשער 17
דירעקציע נ. גאָלדשטיין.
גאַסטראָלען פון די בעוואוסטע אַרטיסטען
בערטאַ זאַסלאַווסקאַ, לעאָן געטליכערמאַן
מוזיק אָנפיהר ש. הערשקאָוויטש און ה. באַלבירסקי
היינט, מאָנטאַג דעם 27 יולי 9 אין אָוונד
פּרייזן פון 60 גר. ביז 2 זל. פּרעמיערע! צום ערשטען מאָל אין לאָדז!
פריהליך, לעבעדיג, אַלעס זינגט, שפּרינגט און טאַנצט! 3 שעה לאַכען אָהן אויפהער!
די פריילעכע, קאָמישע אָפּערעטע, וואָס איז געשפּילט געוואָרן אין די גרעסטע אַמעריק. טעאַטערן
„יענטע אויף בראָדוויי"
אין 3 אַקטען פון מ. ריכטער, מוזיק פון ש. סעקונדע.
וואָס? דינסטאַג, מיטוואָך — נייע פּרעמיערע! דאָנערשטאַג — אַ גרויסע סורפּריז-פאָרשטעלונג! וואָס?
לעזט דעם דינסטאַג'דיגען אָנאָנס! לעזט דעם דינסטאַג'דיגען אָנאָנס!
עס נעמען אָנטייל די נייע אַנגאַזשירטע אַרטיסטען לויט א. ב.: פרויען: בעזמאַן, גאָטפריד, זאַסלאַווסקאַ; מענער: אַריעל, באַלבירסקי, בראָנשטיין, געטליכערמאַן, גאָטפריד. הערשקאָוויטש, נייהויז, פּאָלאַנסקי. מוזיק-לייטונג - מ. קאַכאַנאָווסקי, טעכנישע לייטונג — ד. אַריעל, סופלער — וו. נייהויז. בילעטען צו בעקומען אין קאַסע

Dr. Z. Rakowski
פאַר אויערען-, נאָז-, האַלז- און לונגען-קראַנקהייטען
9 קאָנסטאַנטינער 9 טעלעפאָן 127-81
שפּרעכשטונדען פון 12—2 און פון 5—7. נעמט אויך אָ אין לעשניצע זגערזשער 17 פון 10 — 11 און פון 5—

אַ קרבן פון שפּיאָנאַזש

סענסאַציאָנעל קרימינעלישער ראָמאַן

(3

קאַפּיטעל דריי

די טאַקסובקע

לויט דער פאַראָרדנונג פונ'ם פּאָליציי-אינספּעקטאָר, איז דער מאַגאַזין צוגעשלאָסען געוואָר'ען, און די פּאָסט-אָפּעראַציעס אין ביורא האָבען זיך אָפּגעשטעלט.

אויף דער פּאָדלאָגע איז געלעגען דער טויטער קערפּער, איינגעוויקעלט אין אַ טעפּיך.

לעם דעם קערפּער איז געזעסען דער דאָקטער, און געוואַרט אויפ'ן אָנקומען פון דעם סאַניטאַר-וואָגען.

פאַר דער טיר אויפ'ן טראָטואַר זענען געשטאַנען צוויי פּאָליציאַנטען, וועלכע האָבען אַריינגערעדט אין עולם, מ'זאָל דאָ נישט שטיין און גאַפען, נאָר מ'זאָל זיך פונאַנדערגיין.

אַ דריטער פּאָליציאַנט איז געווען איבעוועניג אין מאַגאַזין.

דערזעהענדיג דעם אינספּעקטאָר, איז ער צו איהם צוגעגאַנגען און געמאָלדען:

— איך האָב אַרויסגערופען דעם נומער 39-53 אין גאַראַזש, און...

— וואַרט צו, האָט איבערגעשלאָגען דער אינספּעקטאָר, צוגייענדיג צום טעלעפאָן, און אַרויסרופענדיג דעם פּאָליציי-פּאָסטען.

אָפּגעבענדיג אַ בעפעהל, תיכף צו געפינען דעם שאָפער, האָט ער ערשט אַ פרעג געטון:

— יאָ, אַלזאָ, 39-53?..

— דאָרט זאָגט מען, אַז מ'האָט געהערט קלינגען איינס מיט פינף-און-דרייסיג מינוטען, נאָר אַזוי ווי דער אָבאָנענט האָט אין טרייבעל גאָרנישט געהערט, האָט ער געמיינט, אַז ס'איז געמאַכט געוואָר'ען אַ פאַלשע פאַרבינדונג... חוץ מזה איז די פאַרבינדונג תיכף איבערגעריסען געוואָרען.

— ווער איז דער אַבאָנענט?

— דזשאָרדזש ווינסטאָן, סער.... גערעדט מיט מיר האָט די דינסטמיידעל, נאָר איך האָב דעם נאָמען געפינען אין טעלעפאָן-ביכעל.

עס האָט זיך דערהערט אַ גיין פון עמיצען:

דאָס האָט פרוי קעוו געהאָלפען איהר פּלימעניצע אַרויפצוגיין אויף די טרעפּען.

דער פּאָליציי-אינספּעקטאָר וואַנס האָט זיך צוגעאיילט זיי נאָכצוגיין.

אין עס-צימער אויפ'ן טיש זענען געשטאַנען טעלערס מיט דעם נאָך נישט פאַרענדיגטען עסענוואַרג: אַ האַלבער קאָטלעט און קאַרטאָפעל געבראָטענע.

דאָס מיידעל איז נאָך נישט אינגאַנצען געקומען צו זיך: זי האָט געציטערט אויפ'ן גאַנצען קערפּער און געוויינט.

ווען דער פּאָליציי-אינספּעקטאָר איז צוגעטראָטען צום פענסטער, האָט זי דערשראָקען אַ קרעכץ געטון, און איז שיער ווידער געפאַלען אין אומאַכט.

— נו, נו, בערוהיגט זיך — האָט זיך אויפמונטערנד אָפּגערופען דער אינספּעקטאָר — נעהמט זיך אין די הענד אַריין, קינד מיינס... איז נישטאָ עפּעס ביי אייך דאָ אין שטוב, מאַדאַם... לאָמיר זאָגען אַ ביסעל ראַם, וואָס זאָל איהר אַביסעל קרעפטיגען?

— איך האָב שטענדיג, אויף יעדען פאַל ראַם אין שטוב... זיץ, טייערע, איך וועל דיר באַלד צוברענגען.

פרוי קעוו איז אַרויסגעלאָפען פון עס-צימער, און סיידי האָט אַ דערשראָקענע געקוקט אויף דעם פּאָליציי-אינספּעקטאָר, וואָס איז געשטאַנען אַנטקעגען איהר.

יענער האָט געשוויגען און גלייכגילטיג געקוקט אויף די וואַנט פון דעם צימער.

דאָס האָט איהר עטוואָס בערוהיגט די נערווען.

ס'איז צוריקגעקומען די מוהמע מיט אַ גלעזעל ראַם אין דער האַנד.

— זאָל זי אַ העלפט אויסטרינקען. אָט אַזוי איז גוט!.. איהר האָט זיך דאָ ביידע, גוט אויפגערעגט, נישט וואָהר?

— איך מיין עפּעס! — האָט פרוי קעוו אויסגערופען — איך קאָן נאָך אַלץ נישט גלויבען מיינע אויגען, אַז דאָס אַלץ, וואָס דאָ איז געשעהען איז אמת... ביי מיין לעבען וועל איך עס נישט פאַרגעסען.... איך פאַרשטיי עס גאַנץ גוט, וואָס סיידי האָט זיך אַזוי איבערגענומען!.. אָבער סיידי, די האָסט דאָך, זעה איך אַפילו נישט בעוויזען אָפּצועסען?

— איך האָב געהאַט קאַרשט אָנגעהויבען צו עסען, ווען איהר האָט אָנגעקלונגען, און... און...

דאָס מיידעל האָט זיך פונאַנדערגעוויינט, פאַרדעקענדיג די אויגען מיט די הענד.

— איהר האָט נישט געהאַט קיין אַפּעטיט?

— דעם אינספּעקטאָר'ס קול האָט געקלונגען מילד און גלייכצייטיג פעסט — אָדער... איהר האָט נישט געהאַט קיין צייט צו עסען?

— דער מיטאָג איז געווען פאַרטיג, און די ביזט לאַנג אַוועק אויבען, פאַרוואָס זשע האָסטו נישט בעוויזען? — האָט פרוי קעוו איבערגעשלאָגען — איך האָב נישט קיין דינסט, סער, און איך טו אַלץ אַליין, — האָט זי צוגעגעבען, ווענדענדיג זיך צום אינספּעקטאָר.

— ווער זשע האָט אייך געשטערט בעצייטענס אָפּצועסען?

דאָס מיידעל האָט אויפגעהויבען דעם קאָפּ. אין איהר'ע אויגען איז געווען אַזוי פיל שרעק, אַז דעם פּאָליציי-אינספּעקטאָר'ס פאַרדאַכט האָט זיך פאַרוואַנדעלט אין אַ מין זיכערקייט.

— קיינער האָט מיר נישט געשטערט! — האָט זי אַרויסגעמורמעלט.

— און דאָס איז וואָס?

דער אינספּעקטאָר האָט אָנגעוויזען אין אַ שטיקעל פאַרלאָשען פּאַפּיראָס, וואָס איז געלעגען אויף אַ שעלעכעל.

— אפשר רויכערט עמיצער פון אייך פּאַפּיראָסען?

— רויכערען גאָר? קיינער רויכערט נישט!

— האָט פרוי קעוו אויסגערופען — סיידי, וואָס בעדייט עס?

דאָס מיידעל איז אויפגעשפרונגען פון שטול. די באַקען זענען איהר רויט געוואָרען, און די אויגען האָבען זיך אָנגעצונדען פלאַם-פייער:

— איך ווייס נישט!.. איך זאָג אייך נאָכאַמאָל,

— דאָ איז קיינער נישט געווען!.. מיט וואָס פאַר אַ רעכט זענט איהר מיך חושד?!. איך וויל מעהר נישט ענטפער'ען אויף אייער'ע פראַגען, — האָט זי היסטעריש אויסגעשריגען — איך האָב נישט געזעהען יענע דאַמע! איך האָב גאָרנישט געזעהען, ביז ווען... ביז....

(פאָרטזעצונג קומט)

די וואונדערליכע הייליגע פון דער רעוואלוציע

דאס זענען ערינערונגען פון לענינ'ס פרוי וועגען לענינען :

שטרענגע, ערנסטע און רעוואלוציאנער־פרומע ערינערונגען.

קיין ווארט וועגען עפעס, וואס האט נישט קיין באדייטונג, קיין ווארט וועגען פערזענליכע איבער־לעבונגען, וואס זענען נישט פערבונדען מיט דער רעוואלוציע, עס איז נישטא סתם קיין איבעריג ווארט אין דעם דאזיגען מערקווירדיגען בוך.

א נאנע פון דער רעוואלוציע שטייט פאר אייך.

די פרומע, די הייליגע פון דער רעוואלוציע, רעדט נישט קיין וואכעדיגע רייד און פלאפלט נישט סתם ווייבעריש.

און נישט ווי א פרוי וועגען א מאן רעדט זי וועגען לענינען.

לענינס גוטער, ערנסטער און ארבייטסזאמער חבר איז זי געווען.

פערשלייערט, בעהאלטען איז די פרוי, זי דינט דער רעוואלוציע אזוי פרום, אזוי איבערגעגעבען, אז עס איז גאר נישטא קיין צייט פאר די אלע ווייבע־רישע האוועניישען.

יעדע רעליגיע האט איהרע נאנעס, און יעדע רעוואלוציע האט איהרע נאנעס, און אמאל זענען די נאנעס פון דער רעוואלוציע נאך שטרענגערע.

אט קוק איך אויף א יוגענד־בילד איהרס.

שטרענג געקליידעט, פערדעקט פרום איז דער קערפער, מעהר ווי דאס פנים זעהט מען נישט, און אזוי שטרענג איז דער געזיכט, און אזוי פרום פער־טראכט זענען די עהרליכע אויגען

שיינע קליידער, פוצונגען, טענץ און אלע אנדערע פריידען פון דער פרוי זענען איהר פרעמד.

אט דאס איז די עכטע רוסישע רעוואלוציא־נערין !

זי בעגעגענט זיך מיט לענינען, זי דערשפירט אין איהם דעם גרויסען רעוואלוציאנער און זי ווערט זיין חבר אויפ'ן גאנצען לעבען.

זי גייט מיט איהם אין גלות, אין די סיבירער דערפער, זי בעהאלט איהם אויס אין פעטערבורג, דעם צאר און זיינע שפיאנען אונטער דער נאז. זי וואנדערט מיט איהם אויס אין אויסלאנד, זיי לערנען צוזאמען, ארבייטען צוזאמען און מען גרייט די רעוואלוציע.

מען לעבט אין דחקות, מען וואוינט ערגעץ אויף א בוידעם און מען גרייט זיך צו איבערקעהרען די וועלט.

מען איז עלענט און אומבעהאלפען אין דער פרעמד און מען פערמעסט זיך צו מאכען די גרעס־טע און די סאמע געוואגסטע רעוואלוציע.

צוויי מענשען, א מאן און א פרוי פון מיטעל־וואוקס, בידע ארעם און נאכלעסיג געקליידעט, גייען ארום איבער דער וועלט מיט דרייסטע רעוואָ־לוציאנערע איבערצייגונגען און פלענער און קיינער כמעט ווייס פון זיי נישט.

זיי וואוינען אין דייטשלאנד, אין לאנדאן אין דער שווייץ, זיי וואגלען פון איין לאנד אין אנדערן.

אמאל זענען זיי עלענט, אמאל זענען זיי אליין, ווייל אלע חברים זענען נישט מיט זיי; אבער מורא־דיגע עקשנות פערמאגט דאס דאזיגע בלאס און ארעם פארפאלק, עקשנות און גלויבען.

און דאס דאזיגע פארפאלק, ער מיט אַן'אפגער־ריבענעם רעקעל, און זי מיט א צעטרעפעטע קליידעל זענען געקומען אין רוסלאנד האבען געמאכט די רע־וואלוציע אין דער וועלט־געשיכטע.

אט אזוי דערצעהלט לענינס פרוי פון זייער בידענס לעבען.

זי שילדערט לענינס טאג־טעגליכען לעבען.

לענין האט אלע טוגענטען פון א גוטען בור־זשוא, ער איז זעהר ארבייטסזאם, ער לערנט בסדר,

זכרונות וועגען ב. לענין

פון דר. א. מוקדוני.

און אלץ וויל ער וויסען גרינדליך, ער האט פיינט א כאפ טון עפעס אויבערפלעכליך, ניין, ער מוז דערגיין ביז'ן סאמע גרונד.

לענין ארבייט שווער, ער לאזט נישט ארויס פון זיין האנד אַן'אַרטיקעל, אדער א ביכעל, וואס איז נישט ריכטיג מיט אלע „תגין".

וואו ער זאל נישט זיין, ערגעץ אין ווייטען סיביר, אדער אין לאנדאן, אומעטום האט ער מיט זיך זיינע ביכער, ער ארבייט, ארבייט, ער גרייט זיך צו איבערקעהרען די וועלט.

דער דאזיגער שרעקליכער לענין איז א זעהר געמיטליכער מענש, א גוטער חבר צו די, וועלכע זענען מיט איהם מסכים, אבער א לייב, א טיגער איז ער כסדר צו די, וואס זענען נישט איינשטימיג מיט איהם.

געגנער האט לענין זעהר און זעהר פיינט.

און דאס האט ער איבערגעלאזט אלס ירושה זיינע באלשעוויסטישע אייניקלעך און אור־אייניק־לעך: כל־זמן לענינס גייסט וועט הערשען וועט די שנאה צו א געגנער, אדער סתם צו א גלייכגילטיגען, בושעווען און שיפען.

א מוראדיג ביכערען פערשטאנד האט ער פער־מאגט, האט ער נישט געקענט דולדען נעבעל־דיגקייט, מוח'שע שפילערייען, מוח'שע ליידיג־גייעריי און מוח'שע צייט־טויטענדיגע אקראבאטיק.

קלארקייט, קלארקייט ביז צום אנטאפען האט ער געוואלט.

און איז איהם עפעס קלאר געווארען, האט ער זיך דערגרונטעוועט צו א פראבלעם און האט אויס־געארבייט א שטעלונג, האט געמעגט קומען דער משה רבינו פון סאציאליזם, וועט ער איהם נישט איבערצייגען.

ער פלעגט איינגעבערען אין זיך אליין אזוי טיף זיינע איבערצייגונגען אז זיי זענען געווארען זיין פלייש און בלוט און ווען עמיצער איז געווען געגען, האט ער געפיהלט ממש א פיזישען ווייטאג.

זיין פרוי דערציילט וועגען איהם נישט קיין וואונדער און קיין ניסים.

היימיש, חבריש, מאלט זי דעם מענשען וואס האט די וועלט צעדודערט.

און פון דער קלוגער, פרומער דערציילונג איה־רער, וואקסט פאר אייך דער גיגאנט לענין.

א פרוש איז ער געווען, אין ארעמקייט און אין דחקות איז זיין מעכטיגער רעוואלוציאנערער גייסט אויפגעוואקסען.

און די אלע פערגעניגענס, פון וועלכע די נאר־רישע וועלט ווערט משוגע, זענען איהם געווען פרעמד.

24 שעה אין מעת־לעת איז ער געווען רעוואָ־לוציאנער.

קיין אנדערע מחשבות האבען נישט געקענט פשוט צוקומען צו איהם.

און נאך עפעס : וואו ער איז געקומען איז ער געבליבען דער רוסישער מענש. ער האט געלעבט אין רוסלאנד זייענדיג אין פאריז, ער איז געווען אין רוסלאנד צווישען די רוסישע ארבייטער, ווען ער איז אפילו געווען טויזענטער מייל פון רוסלאנד־

און דעריבער איז ער געווען דער פאטער פון דער רוסישער באלשעוויסטישער רעוואלוציע און נישט זיין געגנער פלעכאנאוו, דער פאטער פון דעם רוסישען סאציאליזם.

פלעכאנאוו איז געווען טאקע דער פאטער פון דעם רוסישען סאציאליזם, ער איז געווען דער ער־שטער רוסישער סאציאליסטישער דענקער.

פלעכאנאוו איז געווען טיפער, פילזייטיגער, געבילדעטער, בליצענדיגער פון לענינען, פלעכאנאוו איז אבער געווען מעהר פראנצויז, ווי רוס, ער האט זיך אסימילירט און די רוסישע בערישקייט איז פער־ביטען געווארען אויף אייראפעאישען גלאנץ, ראפי־נירטקייט און גרויס־וועלטישקייט.

ער איז געווען ווייט פון רוסלאנד.

לענין איז געווען אין פאריז, אין לאנדאן, דער רוס מיט זיין אייזערנער עקשנות און מיט דער רוסי־שער איינגעגעסענקייט.

קרופסקאיא דערציילט אז לענין האט געהאל־טען אַן'עולם ומלואה פון פלעכאנאווען, ער איז דאך געווען פלעכאנאווס תלמיד.

און אין קורצע ווערטער דערציילט זי די איצ־טיגע באלשעוויקעס וואס „לא ידעו את יוסף", ווער און וואס פלעכאנאוו איז געווען.

לענין איז געווען דורך און דורך פאליטיקער או ווער איז זיך פריה צעגאנגען מיט פלעכא־נאוו'ן, און ווען ער איז געווען דער געביטער פון רוסלאנד, איז פלעכאנאוו געלעגען קראנק און פער־געסען ערגעץ אין פעטערבורג,, און די מאטראסען, „דער שטאלץ פון דער רוסישער רעוואלוציע", ווי טראצקי, האט זיי גערופען, זענען געקומען צום אל־טען סאציאליסטישען דענקער אונטערזוכען...

עס איז נאך געווען ווייט, ווייט פון דער רע־וואלוציע און לענין האט געפיהר'ט די פאליטיק פון זיין קליינער גרופע אין אויסלאנד, ריכטיג ווי זי ווערט איצט געפיהרט אין ראטענרוסלאנד.

עס איז אמאל געווען עקשנות, אמאל הארט־קייט און אמאל אפשר גאר נקמה פאר זיין הארצי־גען ברודער, וועלכען דער צאר האט אויפגעהאנגען, אבער טיפער פאנאטישער גלויבען האט אלץ בע־גלייט.

ער איז געווען דער גרעסטער האסער פון דעם אלטען, צאר'ישען רוסלאנד.

ער האט אלעמען געהאסט, אלעמען, אלע ליי־בעראלען, און אלע מינים סאציאליסטען.

און בשעת דער רעוואלוציע האט ער זיך ארייג־געריסען ווי יאין א פיינדליכען לאגער... נאר מיט דעם לאזט זיך דערקלערען די אכזריות פון דער רעוואלוציע.

ער האט געזעהן אין די ארבייטער דעם מאטער־יאל פאר דער רעוואלוציע, איז נישט געווען נאך איינער צווישען אלע רעוואלוציאנערען וואס זאל קע־נען אזוי פשוט ריידען צו די ארבייטער.

אין בוך איז דא א פראקלאמאציע וואס ער האט אויפגעשריבען, איז עס א מוסטער פון פשטות. א מוסטער ווי מען דארף ריידען מיט מענשען, וואס ווייסען נישט פון אלע אונזערע חכמות, און ווייסען בלויז גוט זייער אייגענע פינסטערע לאגע.

ער האט אונטערגעהערט די ארבייטער, ער האט זיי אונטערגעהערט, ווייל ער האט געוואלט וויסען ווי אזוי דער ארבייטער רעדט, ווי אזוי ער ־רעדט און ווי אזוי ער בענעהמט די וועלט ארום זיך.

רוסלאנד האט געשוויבעלט און געגריבעלט פון אלע מינים פאלקס־פריינד, אבער קיינער האט נישט געקענט ריידען צום פאלק ווי לענין.

ער האט געלערנט, געשטודירט, אלץ וואס עס איז נויטיג געווען פאר דער רעוואלוציע.

און בלוט, מלחמה, איז איהם געלעגען, מסתמא, אין בלוט ; ער איז געווען א ליידענשאפטליכער יע־גער, דערשיסען חיות, פייגעלעך און אנדערע אומ־שולדיגע בעשעפענישען איז געווען זיין חיות...

ווען ער איז שוין געווען לענין דער גרויסער געביטער פון רוסלאנד, האט מען צוגעגרייט א קלוג ארגאניזירטע יאגד. לענין האט זיך דערפרייט און איז געגאנגען אין וואלד. ער האט אבער באלד דער־שפירט, אז מען האט פאר איהם איינסצענירט א יאגד און טאקע באלד איז איהם אנטקעגענגעקומען א פיינע, עלעגאנטע חיה, לענין האט אראפגעלאזען די ביקס און נישט געשאסען.

ער זאל האבען געזאגט : — די חיה האט גע־האט זייער שיינע אויגען...

דעם גרעסטען טייל פון זיין לעבען איז ער געווען פערנומען מיט אפנארען די רוסישע פאליציי, און די שפיאנען וואס האבען איהם נאכגעשפיאָ־נירט איבער גאנץ רוסלאנד.

קרופסקאיא דערציילט, אז ער איז געווען א גרויסער בריה, צ ואפנארען די פאליציי, איהם איז געווען שווער צו כאפען.

אגב א חוץ זיינע אייגענע בריהשקייט האט איהם זיין געטרייער חבר, די פרוי זיינע קרופסקאיא, נענדליגער מאל ארויסגעראטעוועט פון די פאלי־צייאישע הענד.

ווייס איך נישט ווער איז געווען דער אמת'ער בריה, צי לענין צי גאר זיין פרוי, די וואונדער־ליכע הייליגע פון דער רעוואלוציע.

איהר לייענט דאס בוך און פאר אייך ליגט קלאר אויסגעלייגט דאס לעבען פון לענין, אז איהר זעהט ממש די פעדים פון וועלכע דאס דאזיגע לעבען איז געוועבט.

איהר זעהט לענינען, אבער איהר זעהט אויך די דערציילערין.

זי זאגט וועגען זיך כמעט גארנישט. זי דער־צעהלט וועגען זיך גארנישט, זי בעהאלט זיך אונ־טער לענינס שאטען.

אבער פון הינטער איהר בעהעלטעניש זעהט מען זי.

וועגען איהר ארבייט פאר דער רעוואלוציע, רעדט זי נישט, זי האט געארבייט שטיל, אבער זעהר שווער.

שטייט פאר אייך א קלוגער או זעלטענער מענש. ס'שטייט פאר אייך דער חבר פון לענינען און דערציילט אייך שטיל, פשוט און זייער קלוג, וועגען דעם לעבען פון לענינען.

און עס איז נישט בלויז דאס לעבען פון לעני־נען; עס איז דאס לעבען פון דערער רעוואלוציאנע־רער בעוועגונג אין רוסלאנד אונטער'ן ציאר'ישען רעזשים און פון הונדערטער רוסישע סאציאליסטען אפענע און פערבארגענע.

אט אזוי שרייבט איינע, וואס איז געווען א הר גאנץ לעבען א מוטיגע און ליכטיגע רעוואלוציא־נערין !.

זי שרייבט טיפע און אמת'ע געשיכטע.

אייז
יעדען קוואנטום
צו ביליגע פרייזען
ליפערט
Lodownia Południowa 22
tel. 190-48 i 191-26.

ר. איזראעל

(72

ליבע און טויט

סענסאציאנ. ערא׳טישער ראמאן פון לאדזשער לעבע

— קודם־כל האט איזאר מיך געוואלט דער־מארדען, האט לעהמאן רוהיג געענטפערט און דאן, ווייסט איהר דאך, איך ווייס פון אלעמען, און אז איך וועל אייך נישט לאזען בעקומען אזא פעטען ביסען, ווי אריינפיהרען אזש 11 נקבות קיין בוד־נאס־איירעס, כדי זיי דארט צו פערקויפען.

די לעצטע ווערטער האט לעהמאן געזאגט מיט א ביסעל זעהר הויך, כדי אלע ארטיסטקעס זאלען דאס הערען, ער האט אויסגערעכענט דערויף, אז דאס וועט אריינברענגען א צורודערונג צווישען די מיידלעך און זיי וועלען זיין פאריכטיג ביים אראפגעהען פון שיף.

— ווי וואגט איהר זיך וועגען מיר אזוי צו רעדען, האט כארט מיט א פערלוירענער מינע געענטפערט.

— איהר צבועק איהר חוצפה'ניק, וואס איהר זענט, איהר ווילט נאך איצט שפילען די ראל פון א פרומען פון א צדיק, פון א טעאטער־דירעקטאר אפשר ? איצט ווען יעדע מינוט וועט איהר איינגאנ־צען עפענטליך דעמאסקירט ווערען....

צווישען די מיידלעך איז געווארען אַן'אמת'ע סומאטאכע. זיי האבען געקוקט איינע אויף דער אנדערער און נישט געוואוסט וואס זיי זאלען רעדען אדער טון, זיי האבען נישט געוואוסט, צי לעהמאן איז משוגע געווארען, אדער איז ער טאקע זייערס א מלאך, א גוטער פריינד, וועלכער וויל זיי אפ־היטען פון א גרויזאמען סוף.

די אויגען פון אלע מיידלעך זענען געווען גע־ווענדעט צו ריטאן, וועלכע איז געווען אזוי ווי זייערס א פארשטעהערין, קיינער האט זי אפילו נישט בעשטימט אויף דעם דאזיגען אמט, אבער דאך האט מען שטענדיג זיך געווענדעט צו איהר נאך אַן'עצה, אלע האבען געוואוסט, אז אין שכל אריענטאציע און בעוואוסטזיניגקייט שטעהט ריטא פיל העכער ווי אלע מיידלעך אין דער טרופע און דעריבער האט מען זיך ביי יעדער געלעגענהייט געווענדעט נאר צו איהר.

— ריטא וואס איז דאס ? האט מען זי פון אלע זייטען פערשיט מיט פראגען.

— דאס אלץ וואס פראפעסאר לעהמאן זאגט איז אמת האט ריטא אויפגערעגט געזאגט, איהר זאלט וויסען, אז איהר דארפט זיך איינגאנצען פערלאזען אויף לעהמאנען, ווייל ער איז אונזער פריינד, ער האט זיין לעבען געהאט געאפפערט, כדי אונז אפצוהיטען פון שרעקליכע זאכען ; פון שקלא־פעריי, שמוץ, אויסגעלאסענקייט און שאנד. מיר פאהרען נישט שפילען אין טעאטער, דאס אלץ איז נאר אַן'אנשטעל, א קאמעדיע. די פערשוינען וואס רופען זיך דירעקטארען זענען געפעהרליכע פרויען־הענדלער, וועלכע האבען זייערע שותפים אין דער שיף־בעדינונג. זיי האבען געוואלט אומברענגען דעם הער לעהמאן, וועלכער האט זיי געקוקט אויף די פינגער און וואלט נישט צוגעלאזען, אז מ'זאל אונז שלעכטס טון, ערשט אדאנק א גליקליכען צופאל איז לעהמאן אפגעראטעוועט געווארען פון טויט און איצט איז ער אונזער אויסלייזער, אונזער איינצי־גער פריינד דא.

דאס אלץ האט ריטא געזאגט אזוי שנעל און מיט אזא אויפרעגונג, אז איהרע ווערטער האבען געמאכט דעם שטארקסטען איינדרוק נישט נאר אויף די מיידלעך, אויף אדאלפן און כארטן, נאר אויך אויף א גרופע פאסאזשירען וואס האבען זיך גע־פונען דערנעבען און אזוי ווי זיי געווארט אויף דער קאנטראלע.

די לעצטע ווערטער ריטאסהאבען שוין אויך געהערט דער פאליציי־אפיציר און דער קאנטראלער, וועלכע האבען רוהיג אדורכגעפיהרט די קאנטראל און אפגעשטעמפעלט די פש״ע פאסאזשירען זייערע פעסער, אז זיי זאלען קענען אויסשטייגען פון דער שיף.

מיט געשרייען און געפילדער און געוויין האָ־בען די מיידלעך אנגעהויבען צו רעאגירען אויף ריטאס ווערטער, אבער אין דעם אויגענבליק האט זיך צו זייער גרופע דערנעהנטערט דער פאליציי־אפיציר און דער קאנטראלער.

מיט רוהיגע, ערנסטע מינעס ווי ס'פאסט ... בעאמטע זענען זיי צוגעגאנגען קודם־כל צו לעה־מאנען.

— אייערע פאפירען הער ?

לעהמאן האט זיי אנגעקוקט פערוואונדערט, פארוואס זענען זיי גראד צוגעגאנגען צו איהם. זיי קענען דאך איהם פון דעם געשפרעך וואס ער האט מיט זיי אפגעהאלטען ערשט מיט א האלבע שעה צוריק, זיי ווייסען דאך גענוי וועגען וואס ס'האנ־דעלט זיך, פאר־וואס זענען זיי גראד צו איהם צו־געגאנגען ?

לעהמאן האט זיך אבער נישט געוואלט אריינ־לאזען אין קיין חקירות דא אויפ'ן ארט, האט ארויסגענומען טריומפירענד זיינע דאקומענטען און זיי דערלאנגט דעם קאנטראלער.

— ביטע דא זענען מיינע דאקומענטען, קאנט־ראלירט זיי נאך.

דער קאנטראלער האט אויפמערקזאם אדורכ־געקוקט איין בלעטעל נאכ'ן אנדער'ן. דאן האט ער זיך עפעס געסודלט מיט דעם פאליציי־אפיציר און זיך געווענדעט צו לעהמאנען.

— ליידער וועט איהר נאך נישט קענען אראפ־געהען פון שיף, מיר פערהאלטען אייערע דאקו־מענטען ביז מיר וועלען זיי גענוי אדורכקוקען, דאס מוז עפעס לענגער דויערען. דערווייל ווילען מיר נישט אויפהאלטען די איבריגע פאסאזשירען, איהר וועט דאך דאס געוויס אליין נישט פערלאנגען, הער לעהמאן.

— יא, איך וועל דאס פערלאנגען, ווייל איך האב א זעהר וויכטיגען ענין צו ערלעדיגען, אַן־ענין וואס שמעקט מיט סכנות נפשות און וועגען וועלכען איך האב אייך גאנץ גענוי דערצעהלט, איהר קענט און וועט מיך איצט נישט פערהאלטען, אז איך זאל זיין געבונדען אין מיינע בעוועגונגען, איהר מוזט זיך בעמיהען, אז איך זאל תיכף האבען א פרייע האנד צו האנדלען ווייטער, אזוי ווי איך פעו ־יעה.

(פארטזעצונג קומט).

קינא-טעאטער
ZACHĘTA
26 זגערזשער 26

היינט און ווייטערע טעג!
פרעכטיגער דאפעל-פראגראם!
„א פרוי אהן אהארץ"
וואונדערשעהנע דראמע. — אין די הויפט-ראלען:
Jack Holt i Dorota Revier
„איינמאל אין לעבען"
פראכטפולע קאמעדיע — אין דער הויפט-ראלע:
GLENN TRYON

אכטונג, זומער-סעזאן! אנהויב פון די סעאנסען: אין געוו. טעג 5.30 נאכמ. שבת, זונטאג 3 א זייגער בייטאג
דער זאל ווערט מעכאניש ווענטילירט

זיכערע הילף און א רפואה
אהן א אפעראציע, אן בלוט, אהן א מעסער און אהן בלוט-פערגיפטונג פאר קראנקע אויף קילעס פאר מענער ווייבער און קינדער. פערשידענע קאליקעס אין גוף פאר הויקערס און פיס

פערלאזט אייך נישט, ווייל דער ווינקעל-בראך ווערט גרויס אזוי ווי א מענשען-קאפ, אדער אזוי ווי א וואסער-קאן און עס פאלט אריין אין דעם בוס און דער קראנקער איז אין א גרויסער סכנה דורך פערדרייען די קישקעס ווערט ער בראנדיג און שטערבליך. ספעציעל גוטענע המל-באנדאושען אויסגעצייכענט גוט דורך גרויסע פראפעסארען מיט מיינע בע-האנדלונג און פון דייטשען פראפעסאר דאקטאר בראכורעתינג בעזאמונגען זיכער דעם שמערצען און געפעהרליכסטען ברוך. אויך פאר הויקערס ליימוגגען מיט הייל-גארסעטען און אפאראטען פאר פערקרומטע פוס און פלאט-פוס ספעציעלע אמגלאגען אין די שיך. קינסטליכע גומענע פיס און הענד, גומענע זאקען פאר די גרעסטע קראנקע אדערן.
עמפפאנגט פון 9 ביז 1 בטאג און פון 3 ביז 7 אין אווענד.
ארטאפעדישע אנשטאלט
Specialist J. RAPAPORT Ortoped
von Lemberg Łódź, WOLCZANSKA 10,
tel. 221-77, front, parter.
בעמערקונג: דאס פערזענליכע ערשיינען פון די קראנקע איז אונ-בעדינגט נויטיג. דיפלאמען האבען אויסגעשטעלט פאלגענדע אוניווערזי-טעטס-פראפעסארען: פראפ. ד"ר בראנטש, פראפ. דר. י. מא-רישלער, פראפ. ד"ר בר. קיעלאנאווסקי און אויך אנדערע.
מיר נעהמען אויך אן פערזיכערטע פון דער קראנקען-קאסע.
דאנקזאגונג.
דעם געערטען ספעציאל. ה' י. ראפאפארט, דיר. פון ארטאפעדי-שען אנשטאלט אין לאדז, וואלטשאנסקא 29, פראנט 2 שטאק, דריק איך אויס עפענטליך מיין הארציגסטע דאנקבארקייט פאר זיין אנלעגען מיר דעם ספע-ציעלען ארטאפעדישען הייל-גארסעט פון זיין מעטאדע, וועלכע האט מיך אויס-געהיילט גענצליך. ס'האט מיר נעדראהט צו פראצן דער רוקען צוליב'ן הויקער און יעצט בין איך געזונד און בין פעהיג צו דער ארבייט

Dr. M. Morgenroth, sędzia apelacyjny.

ביליג זאפארט
צו פערדינגען
דירעקט פון ווירט אויף ל"ג-סאמירסקא גאס נעבען זגער-זשער גאס, 1 צימער, צימער און קיך און 2 צימער און קיך און פערשידענע פאבריקס לאקאלען. ואחי א גרויסער זאל 14 מעטער די לענג געאייגנעט פאר א פאבריקס-לאקאל, הערקשטעל אדער לאגער. צו ערפאהרען ביי שוסמאן, גדאנסקא 8
2-טער שטאק, פראנט.

קוואליפיצירטע
מעדלעך
ווערען געזוכט ביי דער קפריזירקע זיסהאליץ, עלמא 3. ס'קען זיך אויך מעלדען א מעדעל צו שטוב-ארבייט.

3 צימערן מיט א קוך
מיט בעקוועמליכקייטען צווישען פל. וואלנאשטשי און פאלודניאווא גאס איבערצוגעבען. אפערטען אונטער „A.B." אין אדמ.

וועש - נייערינס
ווי אויך א נייערין צו טריקא-וועש ווערט פון זאפארט געזוכט, די אד-רעס צו ערפאהרען אין אדמינ. פון דער צייטונג.

א טריקא - וועש נייערין
און אנ'אויסעפרטיגערין אויף גוטע בעדינגונגען קענען זיך מעלדען ביי מאליק, פולנאצנא 7.

צו די ה"ח גנבים
פאהרענדיג זונטאג פון אנדזשעיעוו ביז לאדז האט מען מיר ארויסגענומען א מיליטער-ביכעל. די גע-עהרטע גנבים ווערען גע-בעטען געגען בעלוינונג אפצוגעבען זגערזשער 44 צו משה פעלדמאן, אדער אין אדמ. פון דער צייטונג. דיסקרעציע גע-זיכערט.

יעדער איינציגער
האט זיך אי-בערציינגט, אז פאר
מעבעל
דיוואנעס, פעלצען, נייה-מאשינען, גארדעראבען או"וו צאהלט די העכסטע פרייזען
א.ווייצמאן שענקעוויטש 23
טעלעפאן 191-00.
ביי מיר איז שטענדיג פערשידען גענוצט מעבעל אין גוטען צושטאנד צו פערקויפען.

8-ונג, רעטניקעס!
אנשטאט זיך בארגען א בעט אויף אפצוי-געלד פערזעהט אייך בעסער פאר'ן זעלבען געלד
PALMA-PATENT
מיט אנ'עכט פאטענטירט בעט מיט א מאטראץ
Palma-Patent
וואס איז אלעמען בעקאנט מיט זיין פראקטישקייט, דויערהאפטיגקייט און עסטעטישקייט מיט א גאראנטיע אויף 3 יאהר.
אויף לאגער שטענדיג א גרויסער אויסוואהל לעזשאקעס, פעלד-בעטלעך, פעלד-בענקלעך — ווי אויך — גאבעטע, שאטקאווע און קאנאדיסקע
מאטראצען
קאזעטקעס, טאפשאנעס, מעטער-מאסען
רעיעלע בעהאנדלונג! פאבריקס-פרייזען! זעמטליכע רעפאראטורען
הורט לאדז, פולנאצנא 24, טעל. 131-85 דעטייל

בעקאנטמאכונג!
דערמיט ווערט בעקאנט געמאכט, אז פון 21 יולי ד. י.
איז געווארען ערעפענט
א עלעקטרישע קאווע-ברענעריי
„MONADA" א. פ.
ŁÓDŹ, PRZEJAZD 2, tel. 235-57 i 133-30.
עמפפעהלט אויסגעצייכענטע קאווע יעדע 15 מינוט פריש-געברענט
זאווי טעע און קאקאא

אכטונג, צייטונגס-פערקויפער!
די פערוואלטונג פון אומפארטייאישען צייטונגס-פערקויפער-פעראיין מאכט בעקאנט, אז היינט, מאנטאג, דעם 27-טען יולי פינקטליך 6 א זייגער אווענד קומט פאר אין אייגענעם לאקאל וושכאדניע 34
א פערזאמלונג
מיט פאלגענדען טאג-ארדנונג: 1) קאסע-בעריכט פון דער גאנצער צייט 2) וואהלען פון א רעוויזיאנס קאמיסיע.
בעמערקונג: יעדער מוז אונבעדינגט מיטברענגען די איינלאדונגס-קארטע מטי דעם אונטערשריפט און זיגעל פון פעראיין.
מיר בעטען צו קומען פינקטליך און נישט לאזען זיך אנרעדען פון די צועהערערס, ווייל עס וועט בעטראכט ווערען א וויכטיגער ענין, וואס בעהרט אן יעדערן בעזונדער בנוגע דער פרנסה.
די פערוואלטונג.

Dr. med. NIEWIAŻSKI
ספעציאליסט פאר סיפיליס, טריפער און הויט-קראנקהייטען, בעהאנדלונג פון מענער-שוואכע
אנדזשעיא 5, טעל. 159-40
נעמט אן פון 8–11 און פון 5–9 אוו.
זונטאג און יום-טוב פון 9–1 פארם.
בעזונדערער ווארטע-זאל פאר פרויען.

Dr. med. W. Eychner
גינעקאלאג-אקושער
זגערזשער 11
טעלעפאן 134–72
נעמט אן פון 3–4 נאכמ. און פון 7–9 אווענד.

לעטשניצע
פון דאקטוירים ספעציאליסטען
רענטגען-אינסטיטוט
און ערצליך-דענטיסטישער קאבינעט
זגערזשער 17, טעל. 116-33
ד"ר גאלדשטיין-פאלאק אויגען-קראנקה. פון 1–2
ד"ר וויינבערג אינערן, הערץ און לונגען פון 1–2 און פון 6–7
ד"ר יוסטמאן נערווען-קראנקה. פון 12–2
ד"ר סמאפעל רענטגען פון 12–2 און 4–6
ד"ר פאפיערני פרויען- און געבורטס-הילף פון $1-11^{1}/_{2}$
ד"ר סאנטאר כירורגישע קראנקה. פון 5–6
ד"ר ראקאווסקי נאז, האלז און אויערן-קר פון 10–11, 2–3 און פון 6–7
ד"ר ראזענצווייג קינדער-קראנקהייטען פון 11–12 און פון 4–5
ד"ר רוזשאנער הויט- און געשלעכטס-קר. פון 1–2
נ. ראזעס צאהן-ארצט פון 9–1
א.גראדזענטשיק צאהן-ארצט פון 3–7
צאהן-טנגרהיילונג, בעלייכטונגען, קראנצען, מאסטען א.א.וו. ביי דער לעטשניצע איז געעפענט געווארען א רענטגען-אינסטיטוט. — היילונג פון הויט-קראנקהייט פון קאפ (פארך) מיט רענטגען-שטראלען, פאר בעשטראלונג און דורכלייכטונג, קווארץ-לאמפען, דיאטערמיע, עלעקטריזאציע
אלע מעגליכע אנאליזען.
אימפונגען נעגען שארלאך (שקארלאטין).
די לעטשניצע איז אויך אפען זונטאג.
וויזיטען איז שטאט.

„SANATO"
כירורגיש-וועכנעריז-אנשטאלט
אגראראווא 10, טעל. 213-57
1-טע און 2-טע קלאס
גינעקאלאגיש-וועכנעריז-אבטיילונג
ד"ר מעד. ש. איינער, ד"ר מעד. י. בוים, ד"ר מעד רייטלער-סוריאנסקא ד"ר מעד. וו. אייכנער
פרייז פון א געבורט
אין 2-טען קלאס צוזאמען מיט פערהיטונגס-מיטלען
200 זל.
אויפזיכט איבערן קינד ד"ר מעד. י. פאלאסאוו
כירורגישע אפטיילונג פון ד"ר מעד. מ. סאנטאר
עמפפאנגס-שעה'ן פון 1 ביז 2 נאכמיטאג.
אויגען-אפטיילונג פון ד"ר מעד. י. קראוש
עמפפאנגס-שעה'ן פון 11 ביז 12 נאכמיטאג.

Dr. Różaner
ספעציאליסט פון הויט און וועגערישע קראנק-הייטען און קינדערלאזיגקייט
נארוטאוויטשא 9, טעלעפאן 128-98
נעמט אן פון 8–10; 5–8 אווענד

DR. MED.
L. Pikielny
אוראלאג
ספעציאל-ארצט פאר נירן, בלאז און אורין-קראנקה.
NAWROT 8, tel. 2,19-90
נעהמט אן פון 4–7 אווענד.

Dr. MED. H. LUBICZ
ספ. פאר הויט, וועגערישע און געשלעכטס-קראנק.
צעגעלניאנא 7 (פריהער 43), טעל. 142-13
עמפפאנגס-שעה'ן 8–10, 12–2, און 5–8, זונטאג און יו"ט 9–1, פאר דאמען בעזונדערער ווארטע-זאל.

גענעזשווייס פון פיס
און אדטשיסקעס נוצט נאר דעם שוין 20 יאהר בעוואוסטען פראשעק און פלאסטער „ראדיקאל" פרייז נור 30 גראשען. נוצט נישט קיין אנדערע עהנליכע נאכמאכונגען, וועלכע ברענגען קיין נוצען און שאדען די פיס און נוצט נאר מיט מיין שטעמפעל אויך א גוט מיטעל צו וואנצען און שווארצע ווערים פרייז 50 גראשען, אויך פלין „ראדיקאל" וואשט אפ שמוץ און פלעקען פון אלע קאלירטע שיך. פרייז 70 גר. א פלעשעל
צו בעקומען ביים צייטונגס-פערקויפער
וועלביארזש, אלט-שטאט 1
פאדערט נאר מיט מיין שטעמפעל

Dr. med.
M. Rosenthal
ספעציאליסט פאר אקושעריע און פרויען-קראנקה.
11-go Listopada 19 (קאנסטאנטינער)
telefon 223-34 טעלעפ.
נעהמט אן אין דער היים פון 4 ביז 7 אווענד און לעטש-ניצע „פאמאץ" ליטאנאווסקיעגא 1 (אלעקסאנדרער-גאס) פון 1–2 נאכמיטאג.

PORADNIA WENEROLOGICZNA
פון דאקטוירים-ספעציאליסטען
זאוואדזקא 1.
נאר פאר וועגערישע הויט-קראנקה. און מענער-שוואכע אנאליזען פון בלוט און אויספלוס אויף סיפיליס און טריפער. קאנסיליומס מיט ספעציאליסטען פון אורא-לאגישע און נערוועו-קראנקהייטען. קווארץ-לאמפ. עלעקטרישער הייל-קאבינעט קאסמעטיק.
— — טעטיג פון 8 פריה ביז 9 אווענד. — —
פון 11 ביז 12 ביי טאג און פון 2 ביז 3 נאכמ. נעמט-אן א פרוי-דאקטאר נור קינדער און פרויען זונטאג פון 9 פריה ביז 2 נאכמיטאג.
— בעזונדער ווארטע-צימער פאר פרויען. —
וויזיט 3 זל.

אבאנעמענטס-פרייז: אין לאדז — 5 זל. א חודש מיט אפטראגען א היים; אויף דער פראווינץ 6 א חודש; אין אויסלאנד — 8 זל.
פאר'ן איינגעלט און מערמינען די אנאנסען איז דער פערלאג נישט פעראנטווארטליך
די אדמיניסטראציע איז אפען בייטאג און ביינאכט.

אנאנסען-פרייז: פאר'ן טעקסט—18 גר. פרייטאג און ערב יו"ט—24 גר. אין דער זייט 8 שפאלטען
אין טעקסט—40 . . . . . 60— 4
נאכ'ן טעקסט—12 . . . . . 18— 8
[illegible] 50 גראש. [illegible] אויס. 100 גראש. [illegible] 10 גר. [illegible]

Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Zilberberg. Redakter odpowiedzialny Ch. Kaufman
Czcionkami i druk. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.